

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра українознавства та соціальних наук

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ СРС ТА ПІДГОТОВКИ
МІЖСЕСІЙНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«ПОЛІТОЛОГІЯ ТА ОСНОВИ СОЦІОЛОГІЇ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ 1-2 КУРСІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «МЕНЕДЖМЕНТ» ТА «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ
ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

«Узгоджено»

Завідувач навчально-консультаційного
центру _____ Монюшко М.М.

«Затверджено»

на засіданні кафедри українознавства
та соціальних наук

Протокол № 10 від 13.06.2018 р.

Зав. кафедри _____ Бубнов І.В.

2017 – 2018 навчальний рік

Методичні вказівки щодо організації СРС та підготовки міжсесійної контрольної роботи з дисципліни «Політологія та основи соціології» для студентів 1-2 курсів заочної форми навчання за спеціальністю «Менеджмент» та «Публічне управління та адміністрування».

Укладач: к.пол.н., доц. Кушніренко І.Ю. – Одеса, ОДЕКУ, 2018. – 60 с. – укр.мова.

З М І С Т

Вступ.....	4
1. Загальна частина.....	4
1.1 Мета і завдання курсу.....	4
1.2 Перелік тем лекційних та практичних модулів дисципліни «Політологія та основи соціології».....	6
1.2.1 Змістовні лекційні модулі.....	6
1.2.2. Змістовні практичні модулі.....	7
1.3 Список рекомендованої літератури та навчально-методичного забезпечення.....	7
1.3.1 Основна література.....	7
1.3.2 Додаткова література.....	8
1.3.3 Інформаційні ресурси.....	9
1.4 Перелік питань лекційного та практичного модулів на підставі яких складені тестові завдання залікової контрольної роботи з дисципліни «Політологія та основи соціології».....	9
1.5. Організація поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни «Політологія та основи соціології».....	14
2. Організація самостійної роботи студентів.....	16
3. Повчання щодо виконання міжсесійної контрольної роботи.....	32
3.1 Варіанти теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи.....	34
3.2 Варіанти тестових завдань практичної частини міжсесійної контрольної роботи.....	47

Вступ

Мета методичних вказівок – допомогти студентам заочного факультету у самостійному вивченні та засвоєнні матеріалу навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології» та надання завдань і рекомендацій щодо написання міжсесійної контрольної роботи в форматі її дистанційного виконання.

Вивчення дисципліни «Політологія та основи соціології» базується на засадах знань, отриманих студентами в процесі засвоєння матеріалу інших дисциплін соціально-гуманітарного циклу – «Історії України та української культури» та ін.

Знання з дисципліни «Політологія та основи соціології» в подальшому можуть використовуватись при вивченні дисциплін «Філософія та основи психології», «Правознавство», «Основи економічних теорій», а також для систематизації попередніх знань з інших гуманітарних наук.

1. Загальна частина

1.1. Мета і завдання курсу

Мета вивчення дисципліни: забезпечення студентів політико-соціальними знаннями, що відповідають вимогам сучасного моменту, максимальне ознайомлення їх із світовим досвідом розв'язання актуальних проблем поточного суспільно-політичного життя в Україні.

Предмет і зміст дисципліни: генезис політико-соціальних ідей, закономірності виникнення, функціонування й розвитку політичних та соціальних систем, політико-соціальних явищ і процесів, формування і розвиток політико-соціальної свідомості та культури, функціонування політичних та соціальних інститутів.

Практична значимість і завдання дисципліни «Політологія та основи соціології» – сформувати у студентів систему логічно завершених базових знань про політику та соціум (суспільство) через вивчення таких проблем як: історія виникнення і розвитку політичної та соціальної думки; політична влада і політичний устрій; діяльність політичних партій, суспільно-політичних рухів та організацій, засобів масової інформації; устрій та функціонування політичних систем; якісні параметри політико-соціальних процесів та інститутів тощо.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

ЗНАТИ:

- про об'єкт і методи політичної та соціальної науки, її понятійно-категоріальний апарат;

- змісту основних світових політологічних та соціологічних шкіл, концепцій і напрямків, а також характерних рис сучасних вчень про політику та суспільство;
- сутності політичного та соціального життя, політико-соціальних відносин і процесів, конституційних прав людини і громадянина,
- місця і значення політичної та соціальної системи і режимів у житті держави і громадянського суспільства.

ВМІТИ:

- виділяти теоретичні, духовні та прикладні аспекти політичного знання;
- розуміти основні механізми підготовки та прийняття рішень у різних сферах суспільно-політичного життя та особистої ролі у цих процесах;
- усвідомити сенс і основні напрямки розвитку світового політичного процесу, геополітичну обстановку, місце і роль України в сучасному світі;
- орієнтуватися в соціальних процесах і оцінювати їх вплив на розвиток українського суспільства;
- використовувати знання про соціальні інститути для аналізу сучасних проблем суспільства;
- активно приймати участь у соціальному житті колективу, суспільства;
- глибоко розуміти соціальну дійсність та визначити своє місце в ній, концентрувати особисті зусилля на вирішення соціальних суперечностей;
- аналізувати соціальну інформацію щодо становлення нової соціальної реальності в Україні, в світі.

Компетенції:

- опанувати навички політичної та соціальної культури, вміння застосовувати політичні та соціальні знання у професійній і громадській діяльності.

Головним критерієм науковості та обґрунтованості визначених у навчальній дисципліні теоретичних знань є їхня відповідність потребам сучасного суспільно-політичного життя та об'єктивній дійсності.

Дисципліна забезпечена навчальною програмою, підручниками, навчальними посібниками і методичними вказівками.

1.2 Перелік тем лекційних та практичних модулів дисципліни «Політологія та основи соціології»

1.2.1 Змістовні лекційні модулі

ЗМ-Л1	Основні етапи розвитку політичної думки. Теоретичні основи науки про політику.	1. Політологія як наука і навчальна дисципліна.
		2. Виникнення та еволюція світової політичної думки
		3. Базові характеристики української політичної думки
		4. Політика як соціальне явище
		5. Влада в суспільстві.
		6. Політична система суспільства.
ЗМ-Л2	Політичні інститути і політичні процеси. Світова політика.	1. Держава в політичній системі. Громадянське суспільство і правова держава
		2. Політичні партії та суспільно-політичні об'єднання в політичній системі суспільства
		3. Політична еліта і політичне лідерство.
		4. Політична свідомість і політична культура
		5. Світові політико-ідеологічні доктрини
		6. Політика і засоби масової інформації.
		7. Міжнародна політика і система міжнародних відносин
ЗМ-Л3	Теоретичні основи науки про суспільство. Спеціальні та галузеві теорії	1. Соціологія, її місце і роль у науці та суспільстві
		2. Суспільство як соціальна система
		3. Особистість у системі соціальних відносин і процесів
		4. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність
		5. Соціологія екології. Соціологія праці
		6. Соціологія конфлікту
		7. Соціологія шлюбу та сім'ї

1.2.2. Змістовні практичні модулі

ЗМ-П1	Семінарське заняття № 1	Політологія як наука і навчальна дисципліна.
	Семінарське заняття № 2	Виникнення та еволюція світової політичної думки
	Семінарське заняття № 3	Політика як соціальне явище.
	Семінарське заняття № 4	Політична система суспільства. Влада в суспільстві
	Семінарське заняття № 5	Держава в політичній системі суспільства. Громадянське суспільство
	Семінарське заняття № 6	Політичні партії та суспільно політичні об'єднання в політичній системі суспільства
	Семінарське заняття № 7	Політика і засоби масової інформації Політичне лідерство.
ЗМ-П2	Семінарське заняття № 8	Соціологія, її місце і роль у науці та суспільстві
	Семінарське заняття № 9	Суспільство як соціальна система
	Семінарське заняття № 10	Особистість у системі соціальних відносин і процесів
	Семінарське заняття № 11	Соціальна стратифікація та соціальна мобільність
	Семінарське заняття № 12	Соціологія екології
	Семінарське заняття № 13	Соціологія праці та конфлікту
	Семінарське заняття № 14	Соціологія сім'ї та шлюбу

1.3 Список рекомендованої літератури та навчально-методичного забезпечення

1.3.1 Основна література

Основна (до ЗМЛ1, ЗМЛ2 та ЗМП1)

1. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.
4. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. –Дніпропетровськ:«Економіка», 2006.–106 с.

5. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Політологія» для студентів III курсу денної форми навчання всіх напрямків підготовки. Одеса, ОДЕКУ, 2003 - 35с.
6. Методичні вказівки щодо організації СРС, написання контрольної роботи та підготовки до семінарських занять з дисципліни «Політологія» для студентів III IV курсів заочної форми навчання всіх напрямків підготовки. Укладач. Бубнов І.В. – Одеса, ОДЕКУ, 2012 – 92 с.
7. Методичні вказівки щодо організації СРС та виконання контрольної роботи з дисципліни «Політологія» з елементами дистанційної форми роботи для студентів 3-4 курсів заочної форми навчання всіх напрямків підготовки. ОДЕКУ, Одеса, 2016. – 68 с.

Основна (до ЗМЛЗ та ЗМП2)

1. Піча В.М. Соціологія: загальний курс. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України. - К., „Каравела”, 1999 - 248 с.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія. Конспект лекцій. – Одеса, ОДЕКУ, 2010 – 92 с.
3. Соціологія: Підручник. 2-е видання, стереотипне. За редакцією В.М.Пічі, - Львів: «Магнолія Плюс», Новий світ - 2000, 2005. - 277с.
4. Соціологія: Підручник / За загальною редакцією проф. В.П.Андрущенка, проф. М.І.Горлача. - Харків - Київ, 1998. - 624с.
5. Черниш Н.Й. Соціологія. Курс лекцій. Конспект. Випуск 3.- Львів: Кальварія, 2003.
6. Методичні вказівки щодо СРС з дисципліни «Політологія (зі змістовним модулем Соціологія)» для студентів 3 курсу денної форми навчання за спеціальністю гідрометеорологія (електронна версія). Укладач: Кушніренко І.Ю. Одеса, ОДЕКУ, 2016 – 80 с.

1.3.2 Додаткова література

1. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. – К., МАУП, 2000. – 383 с.
2. Гаджиев К.С. Политическая наука. Учебник для высших учебных заведений. - М.: Логос, 2001. - 488 с.
3. История политических и правовых учений: Учебник / Под ред. В. С. Нерсисянца. М.: ИНФРА-М-КОДЕКС, 1995. 736 с.
4. Основы политической науки. В 2-х частях. Учебное пособие. /Под ред. В.П. Пугачева:, М.: изд-во МГУ. Ч.1 – 1995. – 223 с.
5. Погорілий Д.Є Політологія: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури. Фірма «Інкос», 2008. – 432 с.
6. Політологія: Підручник / За заг. ред. І.С.Дзюбка, К.М.Левківського. - К.: Вища школа, 1998. – 415 с.
7. Політологія: Курс лекцій / І.С.Дмитрів (керівник), О.М.Рудакевич, В.А.Кулик та ін. - Тернопіль: Астон, 1998. – 158 с.
8. Політологічний енциклопедичний словник. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Генеза, 1997. - 400с.
9. Аверьянов Л.Я. Социология: что она знает и может. – М.: Социолог,
10. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів: – К.: Центр навчальної літератури, 2005.
11. Волков Ю.Г., Мостовая И.В. Социология: Учебник для вузов /Под ред. проф. В.И. Добренькова. – М.: Гардарики, 2002.
12. Герасимчук А.А., Палеха Ю.І., Шиян О.М. Соціологія: Навч. посібник. – К.: Видавництво Європейського університету, 2002.
13. Кравченко А.И. Социология: Учебное пособие для студентов высших педагогических учебных заведений. – М.: Издательский центр “Академия”, 2002

14. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: Навч. посібник. – К.: МАУП, 1998.
15. Основы социологии: Хрестоматия /Авт. кол. под рук. В.И. Астаховой. – Харьков: Прапор, 1997.
16. Попова И.М. Социология. Введение в специальность: Учебник.– К.: Тандем, 1997.
17. Система социологического знания: Учебное пособие /Сост. Г.В. Щёкин. – К.: МАУП, 1998.
18. Смелзер Н. Социология: Статьи разных лет. – М.: Феникс, 1994.
19. Сорокин П.А. Общедоступный учебник социологии. – М.: Наука, 1994.
20. Соціологія. Підручник /За ред. В.Т. Городенка. – К.: Академія, 2003.
21. Руденко І.П. Соціологія. Курс лекцій. Навчальний посібник для вузів. – Харків, 1996.
22. Якуба Е.А. Социология: учебное пособие для студентов. – Харьков: Константа, 1996.

1.3.3 Інформаційні ресурси

www.library-odeku.16mb.com

www.ukrsoc.blogspot.com

Зазначена навчальна і методична літератури з дисципліни «Політологія та основи соціології» є в наявності у бібліотеці університету та в електронному вигляді на кафедрі українознавства та соціальних наук.

1.4. Перелік питань лекційного та практичного модулів на підставі яких складені тестові завдання залікової контрольної роботи з дисципліни «Політологія та основи соціології»* (до ЗМЛ1, ЗМЛ2 та ЗМП1)

1. Сутність та предмет політології. ([1] С.17-23; [2] С.10-12; [4] С.10-12; [6] С.5-8)
2. Визначити основні методи та категорії, що використовує політологія. ([1] С.17-23; [2] С.10-12; [4] С.12-14; [6] С.5-8)
3. Основні етапи розвитку політичної науки та їх зміст. ([1] С.17-23; [2] С.10-12; [4] С.6-10; [6] С.8-16)
4. Розкрити сутність основних функцій політології? ([1] С.17-23; [2] С.10-12; [4] С.10-12; [6] С.5-8)
5. Загальна характеристика політичної думки Стародавнього Світу. ([1] С.31-38; [2] С.27-38; [4] С.16-23; [7] С.18-19)
6. Визначити основні положення політико-етичної теорії Конфуція. ([1] С.31-38; [2] С.27-38; [4] С.16-23; [6] С.8-16; [7] С.18-19)
7. Визначити суспільно-політичні аспекти теорії легізму([1] С.31-38; [2] С.27-38; [4] С.16-23; [6] С.8-16; [7] С.18-19)
8. Дати загальну характеристику політичної думки Стародавньої Греції та Риму. ([1] С.31-38; [2] С.27-38; [4] С.16-23; [6] С.8-16; [7] С.18-19)
9. Визначити політичну складову філософського вчення Платона. ([1] С.31-38; [2] С.27-38; [4] С.16-23; [6] С.8-16; [7] С.18-19)
10. Політична теорія в філософії Аристотеля. ([1] С.31-38; [2] С.27-38; [4] С.16-23; [6] С.8-16; [7] С.18-19)
11. Охарактеризувати погляди Н.Макіавеллі на роль моралі в політиці. ([1] С.39-42; [2] С.27-45; [4] С. 23-25; [6] С.8-16;)
12. Визначити філософсько-політичні погляди Т.Гоббса. ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38; [6] С.8-16)
13. Дж.Локк як засновник політичної доктрини класичного лібералізму? ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38; [6] С.8-16)

14. Що є спільним для всіх соціально-правових доктрин Нового часу? ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38; [6] С.8-16)
15. Розкрити сутність вчення Ж.Ж.Руссо про народний суверенітет. ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38; [6] С.8-16)
16. Розкрити сутність теорії Ш.Л.Монтеск'є про розділ влад. ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38; [6] С.8-16)
17. Охарактеризувати погляди на людину і політику І.Канта. ([1] С.42-48; [2] С.27-45; [4] С. 31-38; [6] С.8-16)
18. Визначити погляди О.Конта як засновника позитивізму. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45; [5] С.10-12)
19. Визначити політико-соціологічні погляди Г.Спенсера. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45; [5] С.10-12)
20. Теорія соціального реформаторства у поглядах Е.Дюркгейма. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45; [5] С.10-12)
21. Розкрити сутність вчення М.Вебера про види легітимного панування. ([1] С.49-54; [2] С.58-60; [4] С. 38-45; [5] С.10-12)
22. Розкрити основні політико-історичні ідеї М.Драгоманова. ([1] С.65-80; [2] С.66-79; [4] С. 45-65; [7] С. 19-20)
23. Розкрити вчення М.Костомарова про державний устрій України. . ([1] С.65-80; [2] С.66-79; [4] С. 45-65; [7] С. 19-20)
24. Розкрити політичні ідеї про майбутнє України у творчості М.Грушевського. . ([1] С.65-80; [2] С.66-79; [4] С. 45-65; [7] С. 19-20)
25. Визначити основні підходи щодо сутності політики. ([2] С.17-26; [4] С. 66-81; [6] С.16-20; [7] С.20-21)
26. Які елементи складають структуру політики, в чому їх сутність. ([2] С.17-26; [4] С. 66-81; [6] С.16-20; [7] С.20-21)
27. Визначити основні функції політики в суспільному житті. . ([2] С.17-26; [4] С. 66-81; [6] С.16-20; [7] С.20-21)
28. Охарактеризувати основні теорії щодо меж політики у суспільному житті. ([2] С.17-26; [4] С. 66-81; [6] С.16-20; [7] С.20-21)
29. Охарактеризувати основні визначення влади. ([1] С.82-100; [2] С.136-147; [4] С. 81-297; [6] С.20-26; [7] С.20-21)
30. Розкрити сутність структури влади. ([1] С.82-100; [2] С.136-147; [4] С. 81-297; [6] С.20-26; [7] С.20-21)
31. Здійснити класифікацію влади в суспільстві. ([1] С.82-100; [2] С.136-147; [4] С. 81-297; [6] С.20-26; [7] С.20-21)
32. Розкрити відмінні особливостей політичної влади. ([1] С.82-100; [2] С.136-147; [4] С. 81-297; [6] С.20-26; [7] С.20-21)
33. Визначити сутність та головні елементи політичної системи суспільства. ([1] С.101-114; [2] С.87-95; [4] С. 97-106; [6] С.20-26; [7] С.20-21)
34. Дати загальну характеристику основних політичних систем сучасності.. ([1] С.101-114; [2] С.87-95; [4] С. 97-106; [6] С.20-26; [7] С.20-21)
35. Встановити відмінні риси політичної системи сучасної України. ([1] С.101-114; [2] С.87-95; [4] С. 97-106; [6] С.20-26; [7] С.20-21)
36. В чому полягає еволюція уявлень про державу в історії політичної думки? ([1] С.143-170; [2] С.87-95; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
37. Назвати та охарактеризувати основні теорії щодо походження держави. ([1] С.143-170; [2] С.87-95; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
38. Визначити основні ознаки сучасної держави. ([1] С.143-170; [2] С.87-95; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
39. Охарактеризувати основні форми сучасних держав. ([1] С.143-170; [2] С.87-95; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)

40. Охарактеризувати внутрішні та зовнішні функції держави. ([1] С.143-170; [2] С.87-95; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
41. Розкрити сутність громадянського суспільства. ([1] С.205-220; [2] С.79-86; [5] С. 11-12; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
42. Охарактеризувати типові риси правової держави. ([1] С.205-220; [2] С.79-86; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
43. Співпоставити соціальний та правовий принципи державної організації. ([1] С.205-220; [2] С.79-86; [5] С. 11-12; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
44. Визначити сутність та задачі соціальної держави ([1] С.205-220; [2] С.79-86; [5] С. 11-12; [6] С. 27-33; [7] С.24-25)
45. Розкрити основні підходи щодо сутності політичних партій. ([1] С.279-300; [2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
46. Визначити головні шляхи виникнення сучасних політичних партій. ([1] С.279-300; [2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
47. Назвати основні соціально-політичні типи партій. ([1] С.279-300; [2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
48. Охарактеризувати основні партійні системи сучасності. ([1] С.279-300; [2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
49. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні([1] С.279-300; [2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
50. Визначити сутність та функції суспільно-політичних об'єднань. . ([2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
51. Принципи формування та функціонування суспільно-політичних об'єднань. . ([2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
52. Охарактеризувати основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України. . ([2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
53. Визначити основні міжнародні політичні організації. . ([2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
54. Класифікація суспільно-політичних об'єднань . ([2] С.148-170; [6] С. 33-38; [7] С.25-26)
55. Основні підходи до явища лідерства в історії політичної думки? ([1] С.222-275; [2] С.178-194; [7] С. 26-27)
56. Назвати основні сучасні теорії політичного лідерства. ? ([1] С.222-275; [2] С.178-194; [7] С. 26-27)
57. Визначити основні політологічні концепції щодо класифікації лідерства. . ? ([1] С.222-275; [2] С.178-194; [7] С. 26-27)
58. Функції лідера у суспільному житті? ? ([1] С.222-275; [2] С.178-194; [7] С. 26-27)
59. Сутність, структура та функції політичної свідомості. ([1] С.337-358; [2] С.195-203; [6] С. 43-48; [7] С.27-28)
60. Основні типи політичної свідомості. ([1] С.337-358; [2] С.195-203; [6] С. 43-48; [7] С.27-28)
61. Розкрити сутність та функції громадської думки. ([1] С.337-358; [2] С.195-203; [6] С. 43-48; [7] С.27-28)
62. Що складає зміст політичної культури? ([1] С.337-358; [2] С.195-203; [6] С. 43-48; [7] С.27-28)
63. Сутність, структура та функції політичної культури. ([1] С.337-358; [2] С.195-203; [6] С. 43-48; [7] С.27-28)
64. Класифікація політичної культури. ([1] С.337-358; [2] С.195-203; [6] С. 43-48; [7] С.27-28)
65. Визначити основні принципи теорії та ідеології лібералізму. ([1] С.301-336; [2] С.204-220; [3] С. 319-332)
66. Визначити відмінні риси теорії неолібералізму. ([1] С.301-336; [2] С.204-220; [5] С.14-15; [7] С.28-29)

67. Визначити основні принципи теорії та ідеології консерватизму. ([1] С.301-336; [2] С.204-220; [5] С.14-15; [7] С.28-29)
68. Визначити відмінні риси теорії неоконсерватизму. ([1] С.301-336; [2] С.204-220; [5] С.14-15; [7] С.28-29)
69. Визначити характерні риси теорії та ідеології соціал-реформаторства. ([1] С.301-336; [2] С.204-220; [5] С.14-15; [7] С.28-29)
70. Визначити відмінні риси ідеології фашизму та неофашизму. ([1] С.301-336; [2] С.204-220; [5] С.14-15; [7] С.28-29)
71. Сутність та відмінні риси засобів масової інформації. ([1] С.444-448; [2] С.354-263; [6] С.38-42)
72. Розкрити зміст основних функцій засобів масової інформації. ([1] С.444-448; [2] С.354-263; [6] С.38-42)
73. Охарактеризувати основні канали та особливості політичного впливу ЗМІ. ([1] С.444-448; [2] С.354-263; [6] С.38-42)
74. Розкрити суть поняття «політичне маніпулювання». ([1] С.444-448; [2] С.354-263; [6] С.38-42)
75. Визначити основні засоби та шляхи обмеження політичного маніпулювання. ([1] С.444-448; [2] С.354-263; [6] С.38-42)
76. Охарактеризувати основні риси інформаційного суспільства. ([1] С.444-448; [2] С.354-263; [6] С.38-42)
77. Визначити особливості різних форм організації сучасних ЗМІ та порівняти їх. ([1] С.444-448; [2] С.354-263; [6] С.38-42)
78. Визначити сутність та значення політичних конфліктів у політиці. ([2] С.264-274; [5] С.15-16; [7] С.30-31)
79. Що складає сутність та зміст зовнішньої політики національної держави? ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С.15-16; [7] С.31-32)
80. Визначити основні принципи сучасного міжнародного життя. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С.416-432; [4] С.384-317)
81. Розкрити зміст основних зовнішньополітичних функцій держави. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С.15-16; [7] С.31-32)
82. Визначити та проаналізувати основні засоби здійснення зовнішньої політики. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С.15-16; [7] С.31-32)
83. Визначити структуру та принципи світової політики. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С.15-16; [7] С.31-32)
84. Охарактеризувати сутність глобальних політичних проблем сучасності. ([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С.15-16; [7] С.31-32)
85. Здійснити класифікацію глобальних політичних проблем сучасності([1] С.475-514 [2] С.287-309, 318-334; [3] С.15-16; [7] С.31-32)

Перелік питань лекційного та практичного модулів на підставі яких складені тестові завдання залікової контрольної роботи з дисципліни «Політологія та основи соціології» (до ЗМЛЗ та ЗМП2):

1. Коли виникла соціологія як специфічна галузь наукового знання?([1] С8-9; [2] С.9-16; [5] С.13-15;
- 2.Що є об'єктом соціології? ([1] С.9-10; [2] С.16-20; [6] С.6-7; [7] С.4)
- 3.Чим відрізняється соціологія від інших наук про суспільство? ? ([1] С.19-23; [2] С.26-27; [6] С.12-14)
- 4.Що таке “соціальні закони”? Чим вони відрізняються від законів природи? ([1] С.10-11; [2] С.22-23; [6] С.7-8)
- 5.Що Ви розумієте під терміном “соціальне”?([1] С.10; [2] С.18-20; [6] С.9)

6. Чим відрізняється макро- і мікросоціологічна теорія? ([1] С.14-17; [2] С.14-16; [6] С.10-11)
7. У чому суть основних функцій соціології? ([1] С.18-19; [2] С.23-16; [6] С.11)
8. Що ви розумієте під методами і прийомами соціології? ([1] С.12-13; [2] С.20-21; [6] С.11-12)
9. У чому виявляється зв'язок соціології з іншими науками? ([1] С.19-22; [2] С.26-27; [6] С.12-14)
10. Що таке « суспільство»? Чому людина не може існувати поза суспільством? ([1] С.62-65; [2] С.183-190; [6] С.15-17)
11. Які історичні типи суспільства ви знаєте? ([1] С.64-70; [2] С.205-208; [6] С.17-18)
12. За якими критеріями можна здійснювати типологізацію суспільства? ([1] С.67-70; [2] С.183-190; [6] С.15-17)
13. В чому полягає різниця між доіндустріальним, індустріальним та постіндустріальним суспільством? ([1] С.62-65; [2] С.205-208; [6] С.15-18)
14. Що слід розуміти під терміном «модернізація суспільства»? ([1] С.80-82; [2] С.199-203; [6] С.19)
19. Що означає суспільство як соціальна система? ([1] С.62-82; [2] С.190-199; [6] С.19-20)
20. Охарактеризуйте основні елементи соціальної системи. ([1] С.86-95; [2] С.209-216; [6] С.20-23)
21. Поясніть поняття соціального інституту, яка його структура? ([1] С.89-92; [2] С.190-199; [6] С.21-22)
22. Що таке соціальна структура суспільства? ([1] С.84-86; [2] С.198-199; [6] С.23-25)
23. В чому різниця між поняттями «індивід», «індивідуальність», «особистість»? ([1] С.107-110; [2] С.271-275; [6] С.26-29)
24. Які основні стадії соціалізації і інститути соціалізації на цих стадіях? ([1] С.110-112; [2] С.282-289; [6] С.29-31)
25. Чим розрізняються первинні та вторинні соціалізації? ([1] С.110-111; [2] С.283-289; [6] С.30-31)
26. З чого складається соціальний статус особистості? ([1] С.112-114; [2] С.276-279; [6] С.32-33)
27. В чому різниця між предписаними та набутими соціальними статусами? Які складові процесу соціалізації? ([1] С.112-114; [2] С.276-277; [6] С.32)
28. Якими є основні елементи соціальної структури особистості? ([1] С.116-118; [2] С.271-275; [6] С.28-29)
29. В чому полягає сутність девіантної поведінки? Якими є різновиди девіантної поведінки? ([1] С.119-120; [2] С.289-293; [6] С.35-38)
30. Що таке «соціальна стратифікація»? ([1] С.95-99; [2] С.238-240; [6] С.39-43)
31. Охарактеризуйте історичні типи стратифікації. ([1] С.99-100; [2] С.247-249; [6] С.43-45)
32. Кого Ви відносите до представників «вищого класу», «середнього класу», «нижчого класу»? ([1] С.100-101; [2] С.252-253; [6] С.44-45)
33. Розкрийте сутність процесу соціальної мобільності. ([1] С.101-103; [2] С.255-257; [6] С.45-47)
34. Що є об'єктом і предметом соціології екології? [2] С.371-377; [6] С.48-50)
35. Які Ви знаєте основні методи соціології екології? [2] С.374-376; [6] С.49-50)
36. Розкрийте зміст поняття «екологічна криза». [2] С.377-391; [6] С.55-56)
37. Що є об'єктом і предметом соціології праці? ([1] С.137-138; [2] С.401-407; [6] С.57-58)
38. Охарактеризуйте основні категорії соціології праці ([1] С.137-138; [2] С.401-407; [6] С.57-58)
39. Розкрийте соціальні функції праці. ([1] С.142; [2] С.414-417; [6] С.49-50)
40. Що вивчає соціологія конфлікту? ([1] С.224-225; [6] С.71-72)
41. Розкрийте сутність подвійного характеру функцій конфлікту. ([1] С.226-227; [6] С.72-73)
42. Проаналізуйте можливі причини конфлікту. ([1] С.234-236; [6] С.74-76)

43. За якими критеріями здійснюється типологізація соціальних конфліктів? . ([1] С.226-138; [6] С.76-77)
44. Розкрийте сутність методів вирішення соціальних конфліктів. . ([1] С.237-240; [6] С.77-78)
45. Що вивчає соціологія сім'ї та шлюбу? ([1] С.206-211; [2] С.578-581; [6] С.79-81)
46. В чому полягає основний зміст соціальних функцій сім'ї? . ([1] С.215-218; [2] С.581-583; [6] С.81-83)
47. Що ви розумієте під структурою сім'ї? . ([1] С.214-215; [2] С.585-586; [6] С.83)
48. Які Ви знаєте основні типи сім'ї? . ([1] С.212-213; [2] С.583-585; [6] С.83-85)
49. Які Ви знаєте соціальні фактори кризи сучасної сім'ї? . ([1] С.219-222; [2] С.588-591; [6] С.85-88)
50. Які існують основні шляхи стабілізації сім'ї? . ([1] С.219-220; [2] С.594-596; [6] С.89-91)

*Посилання надані відповідно до переліку основної літератури навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології»

1.5. Організація поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни «Політологія та основи соціології»

Згідно з робочою програмою навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології» для заочної форми навчання до змістовних модулів відносяться: у теоретичному курсі – окремі розділи (теми лекцій), у практичних заняттях – теми семінарських занять.

Формами поточного контролю рівня засвоєння змісту модулів є:

- міжсесійна контрольна робота;
- усне опитування;
- тестова контрольна робота.

Теоретична частина кожного модуля складається з відвідування лекційних занять та виконання теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи.

Практична частина складається на підставі тестової контрольної роботи, усного опитування на семінарських заняттях, виконання практичної частини міжсесійної контрольної роботи.

Модуль індивідуального завдання, що входить до теоретичної частини, для студентів заочної форми навчання виступає у формі міжсесійної контрольної роботи.

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу з навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології» є **залік**.

Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт поточного контролю, що передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за накопичувальною системою суму балів не менше 50% від максимально можливої за дисципліну.

Поточний контроль складається з:

1) міжсесійної контрольної роботи.

Вона складається з **3 теоретичних питань**, які відбивають зміст лекційних змістовних модулів навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології» та **8 тестових завдань**, які покликані визначити ступінь опрацювання студентом практичних змістовних модулів.

Максимальна оцінка за виконання міжсесійної контрольної роботи **дорівнює 100 балам**, зокрема: кожне з теоретичних питань оцінюється у **20 балів** (максимально загалом – $20 * 3 = 60$ балів), а кожне з тестових завдань від 0 до **5 балів** (максимально загалом – $8 * 5 = 40$ балів).

Оцінювання відповідей на теоретичні питання контрольної роботи здійснюється за такою шкалою:

18 – 20 балів – «відмінно» (повна і правильна відповідь на запитання із дотриманням вимог, щодо оформлення контрольної роботи (див. Розділ 4);

15 – 17 балів – «добре» (в цілому правильна відповідь на запитання, але з незначними недоліками щодо повноти і оформлення роботи);

12 – 16 балів – «задовільно» (відповідь в цілому достатня аби продемонструвати певний рівень знань студентів, але вона є неповною і в ній є суттєві помилки, що виявляють прогалини в опрацюванні та засвоєнні навчального матеріалу);

0 – 11 балів – «незадовільно» (відповідь містить окремі вірні думки і судження, але в цілому вона є недостатньою або помилковою в контексті розкриття змісту запитання та його оформлення).

Оцінювання відповідей на тестові завдання контрольної роботи здійснюється за такою шкалою:

Завдання з вибором декількох правильних відповідей:

5 балів за повне і правильне обрання необхідних відповідей, або 1 бал за кожен правильну відповідь у разі відсутності у відповіді неправильних варіантів.

Завдання на встановлення відповідностей:

5 балів за встановлення всіх правильних пар відповідності у наданому тестовому завданні, або 1 бал за кожен правильно встановлену відповідність.

2) усного опитування та аудиторної контрольної роботи.

Ці заходи контролю у сукупності оцінюються у **100 балів**, з яких **20 балів** студент може отримати за рахунок усного опитування (по 5 балів за кожен з 4 можливих відповідей) і **80 балів** за рахунок виконання аудиторної контрольної роботи..

Усне опитування здійснюється під час семінарських занять після самостійного опрацювання студентом теоретичного матеріалу кожного з цих занять за наданими планами та на підставі представлених проблемно-пошукових запитань.

Аудиторна контрольна робота складається з 16 тестових запитань, кожне з яких має по чотири варіанти відповідей, із яких необхідно вибрати лише одну правильну. Правильна відповідь оцінюється у 5 балів, тобто загалом: $16 * 5 = 80$.

Підготовка до написання аудиторної контрольної роботи здійснюється студентами через самостійне розв'язання ними приблизного переліку тестових завдань, наданих до кожної з тем семінарських занять.

Аби завдання поточного контролю сесійного періоду були зараховані, студент має отримати за їх виконання не менш ніж 50 балів (тобто 50% максимально можливої оцінки).

Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролюючого заходу з навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології» є **залік**. Залікова контрольна робота проводиться на останньому занятті з дисципліни і складається з тестових завдань закритого типу, які потребують від студента вибору правильних відповідей з чотирьох запропонованих у запитанні. Тестові питання формуються по всьому переліку сформованих у навчальній дисципліні знань (в першу чергу базової компоненти), а їх загальна кількість складає 20 завдань. Повна правильна відповідь на 1 тестове завдання оцінюється у **5 балів**. Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) та максимально складає **100 балів**. Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється за 4-х бальною системою відповідно до наступної шкали - **за правильну відповідь: на 18-20 тестів (90-100%) – «відмінно»; на 15-17 тестів (74-89%) – «добре»; на 12-14 тестів (60-73%) – «задовільно»; на менш ніж 12 тестів (<60%) – «незадовільно».**

Студент вважається допущеним до підсумкового семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни і набрав за модульною системою суму балів **не менше 50%** від максимально можливої за практичну та теоретичну частини для кожної.

При цьому інтегральна оцінка поточної роботи студента в 100-бальній шкалі по дисципліні, обов'язково включає оцінку залікової контрольної роботи за таким алгоритмом:

$$B = 0,75 \times O3 + 0,25 \times OKP,$$

де B – інтегральна оцінка поточної роботи студента в 100-бальній шкалі по дисципліні; O3 – оцінка роботи студента за змістовними модулями, OKP – оцінка залікової контрольної роботи.

Якщо **B** більше або дорівнює **60%** від максимально можливої суми балів при поточному контролі та **не менше 50%** від максимально можливої суми балів на заліковій контрольній роботі, він одержує “залік”.

Якщо набрав **менш ніж 60% (тобто 60 балів)** від максимально можливої суми балів при поточному контролі або **менше ніж 50%** від максимально можливої суми балів на заліковій контрольній роботі, інтегральна оцінка вважається «незараховано».

Перехід від кількісної оцінки до якісної оцінки здійснюється відповідно до таблиць:

Інтегральна сума балів	Якісна оцінка з екзамену	Якісна оцінка з заліку
< 60% від максимальної суми	незадовільно	незараховано
60-73,9% від максимальної суми	задовільно	зараховано
74-89,9% від максимальної суми	добре	
90-100% від максимальної суми	відмінно	

Оцінка за шкалою ECTS виставляється відповідно наведеної таблиці:

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90–100	A	5 (відмінно)	зараховано
82–89,9	B	4 (добре)	
74–81,9	C		
64–73,9	D		
60–63,9	E	3 (задовільно)	не зараховано
35–59,9	FX	2 (незадовільно)	
1–34,9	F		

2. Організація самостійної роботи студентів

До кожної навчальної теми надається перелік основних теоретичних питань, понять та термінів, засвоєння яких має гарантувати успішне засвоєння відповідного навчального матеріалу, а питання для самоперевірки дають орієнтовне уявлення щодо змісту теоретичних питань, які будуть представлені на заліковій контрольній роботі.

2.1. Повчання щодо вивчення теоретичного матеріалу

Самостійна робота студентів полягає у вивченні зазначених у робочій навчальній програмі дисципліни «Політологія та основи соціології» тем.

Матеріали цього розділу мають забезпечити студентів основними орієнтирами та рекомендаціями щодо опанування теоретичної частини навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології».

До кожної навчальної теми надається перелік основних теоретичних питань, понять та термінів, засвоєння яких має гарантувати успішне засвоєння відповідного навчального матеріалу, а питання для самоперевірки дають орієнтовне уявлення щодо змісту теоретичних питань, які будуть представлені на заліковій контрольній роботі.

Представлені до кожної теми списки рекомендованої літератури можуть бути використані студентами задля виконання теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи.

2.1.1 РОЗДІЛ № 1. «Основні етапи розвитку політичної думки. Теоретичні основи науки про політику»

2.1.1.1 При вивченні теми №1 «Політологія як наука і навчальна дисципліна» необхідно розглянути наступні питання: Предмет та структура політології. Задачі, цілі та функції політології. Методи політичної науки. Місце політології у системі суспільствознавства.

Мета теми: визначення предмету політології; знайомство з її історією, парадигмами, методами і категоріями, виявлення місця політології в системі гуманітарних наук, вивчення основних функцій науки про політику.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політологія, категорії політології, функції політології, порівняльна політологія, політична антропологія, політична демографія, політична філософія, політична соціологія, політична історія, політична психологія, прикладна політологія, парадигми і школи політології, методи політології, предмет політології, основні проблеми дослідження і вивчення політичної науки.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничій Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Політологія в системі суспільних наук. Її взаємодія з іншими науками.
2. Система методів політологічного пізнання.
3. Структура і функції політології.
4. Зростання ролі і значення політології у сучасному житті.
5. Теоретичний та прикладний аспекти сучасної політичної науки.

2.1.1.2 При вивченні теми № 2 «Виникнення та еволюція світової політичної думки» необхідно розглянути наступні питання: Міфологічна та філософсько-етична концепції політики у Стародавньому світі: політичні ідеї у країнах стародавнього Сходу (Єгипет, Індія, Вавилон, Китай) та у Античному світі (Стародавня Греція, стародавній Рим). Релігійна концепція політики у період Середньовіччя: політичні ідеї у Європі (А.Августин, Ф. Аквінський) та у державах Сходу (Інб-Хальдун, Інб-Сіна). Новий час: істотна новина в розвитку політичної теорії. Політична думка доби Відродження. Суспільно-політична думка

епохи Просвітництва. Політично-правові вчення в Німеччині у 18-19 ст. Основні напрямки розвитку сучасної західної політології.

Мета теми: усвідомлення генезису політичних ідей, основних етапів їхнього розвитку; розгляд політичної думки класичної давнини і середньовіччя, політичних теорій Нового часу; становлення та утвердження політології як науки; інституювання й теоретичні передумови формування сучасної політичної науки; знання основних національних шкіл і проблемних підходів сучасної західної політології.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: античний поліс, тиранія, аристократія, олігархія, охлократія, політія, демократія, природне право, раціоналізм, теорія «суспільного договору», теорія поділу влади, утопічний соціалізм, невідчужувані права особи, конституціоналізм, біхевіоризм, верифікація, детермінізм, поведінкова політологія, психоаналіз, телеологічний підхід, політичний плюралізм, громадська думка, прагматизм, позитивізм.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Політична думка часів Античності..
2. Середньовічні релігійно-політичні концепції..
3. Загальна характеристика політичних думки доби Відродження.
4. Політико-правові вчення в Німеччині XVIII-XIX ст.ст.
5. Основні віхи політичної думки першої половини XX ст.
6. Основні національні школи і проблемні підходи сучасної західної політології.

2.1.1.3 При вивченні теми № 3 «Базові характеристики української політичної думки» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Українська політична думка в X – XVIII ст. Основні напрямки розвитку вітчизняних політичних концепцій у XIX – XX ст.

Мета теми: усвідомлення основ та концепцій української політичної думки в X – XVIII ст.; характеристика та розкриття змісту основних напрямків розвитку вітчизняних політичних концепцій у XIX – XX ст.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: демократичне народництво, український соціалізм, лібералізм, націонал-демократія (націонал-державництво), консерватизм, український націонал-комунізм, інтегральний націоналізм.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Пам'ятки політичної думки Київської Русі.
2. Політична думка України періоду XIV – першої половини XVII ст.
3. Українська політична думка в період від Люблінської унії до козацько-гетьманської доби.
4. Основні напрямки розвитку вітчизняних політичних концепцій у XIX – XX ст.

2.1.1.4 При вивченні теми № 4 «Політика, політичні відносини та політичне життя суспільства» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Політика як соціальне явище. Місце і роль політики у житті суспільства. Взаємодія політики з іншими сферами суспільного життя. Політичні відносини: суттєвість та форми. Суттєвість політичного життя та причини його виникнення. Зміст та тенденції розвитку політичного життя. Особливості політичного життя у сучасній Україні.

Мета теми: усвідомлення сутності політики, її структури і функцій; характеристика основних концепцій політики; визначення основних елементів політики та їх функцій; розкриття змісту основних теорій щодо меж просування політики в життя суспільства; ознайомлення з структурно-функціональними вимірами політичного життя; з'ясування ролі політики у сучасному розвитку українського суспільства.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політика, витоки політики, рівні функціонування політики, структура політики, функції політики, види політики, теологічне пояснення політики, біологічна теорія політики, інституціональне визначення політики, натуралістичне пояснення політики; психологічна теорія політики, соціально-економічна теорія політики, правові політичні теорії.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Основні сучасні концепції політики.
2. Співвідношення цілей та засобів у політиці
3. Політика і право, їх взаємозв'язок.
4. Основні теорії щодо меж втручання політики в суспільне життя

2.1.1.5 При вивченні теми № 5 «Влада в суспільстві» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Основні концепції політичної влади. Структура та агенти влади. Форми та механізм політичної влади. Проблема легітимності влади в суспільстві. Класифікація влади.

Мета теми: аналіз змісту, структури і мотиваційних основ політичної влади, механізму її здійснення; характеристика співвідношення ефективності і легітимності політичної влади, виділення основних видів влади, характеристика ознак влади та її головних функцій, аналіз основних наукових підходів до трактування політичної влади, розуміння відмінностей між політичною та державною владою.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: кратологія, влада, система влади, політична влада, верховенство влади, всезагальність влади, легальність влади, легітимність влади, рівні легітимності (ідеологічний, структурний, персональний), ресурси влади, панування, типи легітимного панування (традиційне,

харизматичне, легальне), авторитет влади, структура влади, функції політичної влади, політичне панування, моноцентричність влади.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Сутність влади: основні концептуальні підходи..
2. Поняття, природа, риси політичної влади.
3. Форма та механізми політичної влади.
4. Проблеми легітимності політичної влади.
5. Особливості прояву теорії розподілу влади в сучасній Україні.

2.1.1.6 При вивченні теми № 6 «Політична система суспільства» слід звернути увагу на розгляд наступних питань: Поняття політичної системи та механізм її функціонування. Структура та функції політичної системи. Політичні інститути та їх роль у політичному житті суспільства. Типи політичних систем. Політична система сучасної України.

Мета теми: визначення структури і функцій політичної системи; опис механізму функціонування політичної системи; формулювання критеріїв типологізації політичних систем, співвіднесення понять «політична стабільність» і «політичний ризик» із моделлю політичної системи, усвідомлення основних напрямів реформування політичної системи України.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політична система, ознаки політичної системи, структура політичної системи, функції політичної системи, артикуляція й агрегування інтересів, політичні відносини, політична соціалізація і рекрутування, процес прийняття рішень, типи політичних систем, політичні принципи та норми, політична стабільність, політичний ризик, Т.Парсонс, Д.Істон, Г.Алмонд.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Теоретичні моделі політичних систем.
2. Поняття і структура політичної системи.
3. Функції і типологія політичних систем.
4. Витоки і передумови тоталітаризму.
5. Тоталітарна політична система: характерні риси та різновиди.

6. Сутність та ознаки авторитаризму.
7. Основні критерії, принципи та ознаки демократичної організації суспільства.
8. Виникнення та етапи розвитку демократії.
9. Основні сучасні концепції демократії.

2.1.2 РОЗДІЛ № 2. «Політичні інститути і політичні процеси. Світова політика.»

2.1.2.1 При вивченні теми № 7 «Держава в політичній системі.

Громадянське суспільство і правова держава» слід розглянути питання: Походження і сутність держави. Функції держави та структура державної влади. Основні типи і форми сучасних держав. Громадянське суспільство і правова держава. Співвідношення соціального та правового принципів державного правління. Майбутнє держави.

Мета теми: ознайомлення з основними трактуваннями держави; знання основних теорій виникнення держави; розгляд форм державного устрою і правління; знайомство зі специфікою діяльності державних інститутів влади при різноманітних формах правління; засвоєння основних положень теорії правової і соціальної держави; характеристика прав людини, змістовний аналіз принципу поділу влади.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: держава, ознаки держави, суверенітет, форма державного устрою, форма правління, федерація, конфедерація, унітарна держава, президент, уряд, парламент, сецесія, монархія, республіка, правова держава, права людини, поділ влади, соціальна держава, патерналізм

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін..- К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Еволюція уявлень про роль держави в історії політичної думки.
2. Характеристика основних теорій щодо походження держави.
3. Форми державного правління
4. Форми національно-територіального державного устрою.
5. Правова держава та її основні ознаки.
6. Соціальна держава: сутність, функції, передумови для формування.
7. Майбутність держави, нові тенденції у її розвитку.
8. Поняття громадянського суспільства, його основні ознаки.
9. Умови формування і функціонування громадянського суспільства.
10. Основні відмінності громадянського суспільства від держави

2.1.2.2 При вивченні теми № 8 «Політичні партії та суспільно-політичні об'єднання в політичній системі суспільства» доцільно розглянути наступні питання: Причини виникнення, суттєвість та роль у суспільстві політичних партій. Сучасні партійні системи та їх різновиди. Суспільні організації та рухи. Їх роль у політичному процесі. Політичні партії сучасної України.

Мета теми: вивчення партій як політичного інституту; з'ясування місця і ролі партій у політичній системі суспільства; типологізація і порівняльний аналіз партійних систем; виявлення специфічних особливостей української партійної системи.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політична партія, клієнтела, протопартія, партологія, «кадрові» і «масові» партії, «системна» і «позасистемна» опозиція, «закон олігархізації партій», партійна система, однопартійна система, двопартійна система, багатопартійна система, громадська організація, об'єднання громадян, суспільно-політичний рух, лобізм, міжнародні організації, політичний блок, парламентська партія.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Роль і функції політичних партій у суспільно-політичному житті.
2. Типологія політичних партій.
3. Сутність і типи партійних систем. Основні фактори їх формування.
4. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні.
5. Сутність і структура громадських організацій та рухів.
6. Класифікація громадських об'єднань..
7. Основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України.

2.1.2.3 При вивченні теми № 9 «Політична еліта і політичне лідерство» доцільно розглянути наступні питання: Політичне лідерство як явище: соціально-психологічний та соціально-політичний аспекти. Концепції політичного лідерства та його типологія. Теорії політичних еліт. Шляхи формування політичної еліти.

Мета теми: знайомство з основними соціальними суб'єктами політичної влади - групами інтересів, правлячими елітами і політичним лідерством, визначення їх місця і ролі в системі владних відношень; вивчення специфіки лобізму, корпоративізму, пояснення системи формування та зміни еліт, опис процесу формування національної еліти України, характеристика основних теорій політичного лідерства, визначення функцій політичних лідерів.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: групи інтересів, лобізм, корпоративізм, еліта, правляча еліта, політична еліта, економічна еліта, адміністративна еліта, відкрита і закрита еліти, контреліта, циркуляція еліти, зміна еліт, істеблішмент, політичне лідерство, лідер, політичний імідж.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.

3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.

4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Людина як суб'єкт політики та основні параметри її діяльності.
2. Політична соціалізація особи: сутність, фактори, механізми.
3. Генезис ідей політичного елітизму.
4. Типологія політичних еліт.
5. Соціальна результативність та рекрутування еліти.
6. Проблеми формування політичної еліти сучасної України.
7. Політичне лідерство та його обґрунтування в політології.
8. Теорії політичного лідерства.
9. Класифікація політичного лідерства.
10. Роль та функції політичних лідерів.
11. Принципи висування політичних лідерів в демократичному суспільстві.

2.1.2.4 При вивченні теми № 10 «Політична свідомість і політична культура» доцільно розглянути наступні питання: Сутність, зміст та рівні політичної свідомості. Масова суспільна свідомість та ідеологія, їх зв'язок та особливості. Місце та роль політичної культури у політичному житті сучасного українського суспільства.

Мета теми: знайомство з феноменом політичної культури, вивчення її структури й основних компонентів; визначення ролі політичної культури в політичній системі; аналіз основних типів політичної культури; характеристика політичної соціалізації, її механізмів, моделей, етапів.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: політична культура, типи політичної культури (патріархальна, підданицька, активістська), політичний стереотип, політичний міф, політичний символ, громадянська культура, субкультура, політична соціалізація, соціалізант, агент соціалізації, агентури соціалізації, ресоціалізація, моделі соціалізації, агрегація інтересів, артикуляція інтересів, відповідальність політична, громадська думка, культура участі, культура фрагментарна політична, менталітет, маніпулювання, політична зрілість, політична орієнтація, політична свідомість.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.

2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.

3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.

4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Політична свідомість: поняття, структура, функції.
2. Сутність та функції громадської думки.
3. Політична свідомість та поведінка в структурі політичної культури.
4. Сутність та функції політичної культури.
5. Типи політичної культури.

6. Порівняльний аналіз західної і східної політичної культури.
7. Політична культура в сучасній Україні: традиції та інновації.

2.1.2.5 При вивченні теми № 11 «Світові політико-ідеологічні доктрини» доцільно розглянути наступні питання: Традиційні соціально-політичні ідеї та течії: лібералізм, консерватизм, соціалізм. Новітні західні соціально-політичні ідеї: концепції інформаційного суспільства, альтернативні концепції. Сучасні соціально-політичні доктрини католицизму, православ'я та ісламу.

Мета теми: розглянути структуру, функції і рівні політичної ідеології, дати характеристику основних ідеологій сучасності, порівняти різні види ідеологій, розкрити проблеми ідеологій в Україні.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: ідеологія, політична ідеологія, консерватизм, неоконсерватизм, лібералізм, соціал-демократія, християнський соціалізм, комунізм, фашизм, неофашизм, анархізм, ідеоократія, медіакратія, фемінізм.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Походження та функції політичної ідеології.
2. Анархізм як політична концепція.
3. Соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму.
4. Лібералізм як теорія й ідеологія.
5. Марксизм як політична доктрина.
6. Соціалізм і сучасна соціал-демократія.
7. Фашизм і неофашизм.
8. Політичний екстремізм та тероризм..
9. Проблеми ідеології в сучасній Україні.
10. Співвідношення політики і моралі як регуляторів суспільного життя.
11. Теоретичні підходи до проблеми поєднання політики і моралі.
12. Держава і церква: основні моделі взаємодії.
13. Політичне життя та церква в сучасній Україні.

2.1.2.6 При вивченні теми № 12 «Політика і засоби масової інформації» доцільно розглянути наступні питання: Поняття і функції засобів масової інформації. Основні канали і особливості політичного впливу засобів масової інформації. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження.

Мета теми: розкрити основні риси засобів масової інформації, розкрити взаємозв'язок ЗМІ та політики, визначити основні функції ЗМІ, пояснити суть політичного маніпулювання, окреслити його межі, охарактеризувати специфіку функціонування різних форм суспільної організації ЗМІ.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: засоби масової інформації, політичне маніпулювання, паблік-рілейшнз, політична комунікація, телебачення, преса, функції засобів масової інформації, інформаційні агенти, медіалогія, громадська думка, інформаційний простір, цензура, інформаційна політика.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Засоби масової інформації: поняття та відмінні риси.
2. Функції засобів масової інформації.
3. Засоби масової інформації як «четверта влада».
4. Основні канали та особливості політичного впливу ЗМІ.
5. Політичне маніпулювання та шляхи його обмеження.
6. Роль і місце засобів масової інформації у формуванні громадської думки.
7. Інформаційне суспільство і проблеми його розбудови в Україні.
8. Форми суспільної організації сучасних ЗМІ: порівняльний аналіз.
9. Суперечності сучасного розвитку ЗМІ в Україні.

2.1.2.7 При вивченні теми № 13 «Міжнародна політика і система міжнародних відносин»: доцільно розглянути наступні питання: Сутність зовнішньої політики національної держави. Система та принципи сучасного міжнародного життя. Глобальні проблеми сучасності.

Мета теми: розкрити сутність зовнішньої політики національної держави, розкрити принципи сучасного міжнародного життя, визначити основні функції зовнішньої та внутрішньої політики держави, охарактеризувати та пояснити глобальні проблеми сучасності, визначити шляхи подолання глобальних проблем людства.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: зовнішня політика держави, внутрішня політика, принципи (функції) зовнішньої політики, міжнародне право, міжнародне співробітництво, принципи міжнародного життя, глобальні проблеми людства.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Бубнов І.В. Політологія: Конспект лекцій. - Дніпропетровськ: «Економіка», 2006. - 106 с.
2. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія. Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України – К.: Каравела, 1999. –168 с.
3. Політологія: Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл / М.І. Панов (керівник авт.кол.), Л.М.Герасіна, В.С.Журавський та ін.– К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
4. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К.: Либідь, 2002. - 576 с.

Питання для самоперевірки:

1. Сутність зовнішньої політики національної держави.
2. Принципи сучасного міжнародного життя.
3. Функції зовнішньої та внутрішньої політики держави
4. Глобальні проблеми сучасності.
5. Шляхи подолання глобальних проблем людства.

2.1.3 РОЗДІЛ № 3. «Теоретичні основи науки про суспільство. Спеціальні та галузеві теорії.»

2.1.3.1 При вивченні теми № 14 «Соціологія, її місце і роль у науці та суспільстві»: доцільно розглянути наступні питання: Об'єкт і предмет соціології. Закони та категорії соціології. Структура, функції, методи соціології. Місце соціології в системі суспільних і гуманітарних наук.

Мета теми: вивчення об'єкту та предмету соціології; знайомство з її історією, парадигмами, методами і категоріями, виявлення місця соціології в системі гуманітарних наук, вивчення основних функцій соціології.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: соціологія, об'єкт та предмет соціології, структура соціологічного знання, категорії соціології, соціальне, соціальні відносини, соціальний закон, функції соціології, методи соціології.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Жоль К.К. Соціологія, Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – С.12-46.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія: Конспект лекцій. – ОДЕКУ, Одеса: Вид-во «ТЕС», 2010. – С. 6–15
3. Практикум з соціології. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ – 2000», «Магнолія плюс», 2004. – С.6 – 33
4. Соціологія: Підручник/ За ред. В.М. Пічі.- Львів: «Магнолія плюс», «Новий світ», 2005. – С.6 – 23, 244 – 275
5. Соціологія: Підручник./ За ред. проф. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998. – С.9 – 27, 597 – 616.
6. Соціологія. Навчальний посібник. Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.2 – 32, 96 – 113.
7. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник/ за заг. ред. В.М. Пічі. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ – 2000», – 480с.

Питання для самоперевірки:

1. Чим відрізняється соціологія від інших наук про суспільство?
2. Як визначається об'єкт і предмет соціології? В чому полягає їх відмінність?
3. Що таке “Соціальні закони”? Чим вони відрізняється від законів природи?
4. За якими критеріями класифікують соціальні закони?
5. Якою є структура соціологічного знання? Чим відрізняється теоретична соціологія від емпіричної соціології?
6. У чому суть основних функцій соціології?
7. Що Ви розумієте під методами і прийомами соціології?
8. Що дає знання соціології сучасній людині?
9. Чому зростає значення соціології в наш час?
10. У чому виявляється зв'язок соціології з іншими науками?

2.1.3.2 При вивченні теми № 15 «Суспільство як соціальна система» доцільно розглянути наступні питання: Сутність та типологія суспільств. Суспільство, як соціальна система. Характеристика його основних елементів. Соціальна структура суспільства.

Мета теми: усвідомлення сутності поняття «суспільство», його основних ознак. Дати характеристику історичних типів суспільства, закономірностей розвитку та функціонування суспільства; розкриття змісту основних елементів соціальної структури суспільства; охарактеризувати особливості сучасного українського суспільства.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: суспільство, соціальні зміни, соціальний розвиток, модернізація; соціальна система;

соціальна дія, соціальна взаємодія; соціальний інститут, соціальна організація, соціальна спільнота, соціальна група; соціальна структура.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Жоль К.К. Соціологія, Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – С.12-46.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія: Конспект лекцій. – ОДЕКУ, Одеса: Вид-во «ТЕС», 2010. – С. 6 –15
3. Практикум з соціології. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ – 2000», «Магнолія плюс», 2004. – С.6 – 33
4. Соціологія: Підручник/ За ред. В.М. Пічі.- Львів: «Магнолія плюс», «Новий світ»,2005. – С.6 – 23, 244 – 275
5. Соціологія: Підручник./ За ред. проф. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998. – С.9 – 27, 597 – 616.
6. Соціологія. Навчальний посібник. Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.2 – 32, 96 – 113.
7. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник/ за заг. ред. В.М. Пічі. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ – 2000», – 480с.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке «суспільство»? Чому людина не може існувати поза суспільством?
2. Чи можна ототожнювати суспільство з державою? Поясніть.
3. Які історичні типи суспільства Ви знаєте?
4. За якими критеріями можна здійснювати типологізацію суспільства? Наведіть приклад.
5. В чому полягає різниця між доіндустріальним, індустріальним та постіндустріальним суспільством?
6. До якого типу суспільства Ви віднесли б сучасну Україну?
7. Що слід розуміти під терміном «модернізація суспільства»?
8. Що означає суспільство як соціальна система?
9. Охарактеризуйте основні елементи соціальної системи.
10. Поясніть поняття соціального інституту, яка його структура?
11. На основі чого утворюються соціальні спільноти?
12. Що таке соціальна структура суспільства?

2.1.3.3 При вивченні теми № 16 «Особистість у системі соціальних відносин і процесів» доцільно розглянути наступні питання: Поняття особистості в соціології. Соціалізація: сутність, етапи, агенти. Соціальний статус та соціальна роль особистості. Девіантна поведінка: форми, види, причини.

Мета теми: розкрити роль особистості в системі соціальних відносин: процесів; соціальну структуру особистості, ознайомлення з процесом соціалізації, рольовою та статусною концепцією особистості, розглянути соціальні регулятори діяльності та проблеми девіантної поведінки.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: людина, індивід, особистість; структура особистості; соціалізація, первинна соціалізація, вторинна соціалізація, політична соціалізація, агенти соціалізації, соціальна адаптація, ресоціалізація, десоціалізація; соціальний статус, соціальна роль, соціальні норми, санкції, девіація.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Жоль К.К. Соціологія, Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – С.12-46.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія: Конспект лекцій. – ОДЕКУ, Одеса: Вид-во «ТЕС», 2010. – С. 6 –15
3. Практикум з соціології. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ – 2000», «Магнолія плюс», 2004. – С.6 – 33

4. Соціологія: Підручник/ За ред. В.М. Пічі.- Львів: «Магнолія плюс», «Новий світ»,2005. – С.6 – 23, 244 – 275
5. Соціологія: Підручник./ За ред. проф. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998. – С.9 – 27, 597 – 616.
6. Соціологія. Навчальний посібник. Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.2 – 32, 96 – 113.
7. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник/ за заг. ред. В.М. Пічі. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ – 2000», – 480с.

Питання для самоперевірки:

1. В чому різниця між поняттям «індивід», «індивідуальність», «особистість»?
2. Які основні стадії соціалізації і інститути соціалізації на цих стадіях?
3. Чим розрізняються первинні та вторинні соціалізації?
4. З чого складається соціальний статус особистості?
5. В чому різниця між предписаними та набутими соціальними статусами?
6. Які складові процесу соціалізації?
7. Якими є основні елементи соціальної структури особистості?
8. В чому полягає сутність девіантної поведінки?
9. Якими є різновиди девіантної поведінки?

2.1.3.4 При вивченні теми № 17 «Соціальна стратифікація та соціальна мобільність» доцільно розглянути наступні питання: Соціальна стратифікація: поняття, основні методологічні підходи. Історичні типи соціальної стратифікації. Соціальна мобільність. Види соціальної мобільності.

Мета теми: розкрити сутність теорії соціальної стратифікації та охарактеризувати її історичні типи; проаналізувати сутність процесу соціальної мобільності і які основні тенденції соціальної диференціації українського суспільства.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: соціальна стратифікація, соціальний клас, вищий клас, середній клас, нижчий клас, маргінали, соціальна мобільність, вертикальна мобільність, горизонтальна мобільність.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Жоль К.К. Соціологія, Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – С.12-46.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія: Конспект лекцій. – ОДЕКУ, Одеса: Вид-во «ТЕС», 2010. – С. 6–15
3. Практикум з соціології. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ – 2000», «Магнолія плюс», 2004. – С.6 – 33
4. Соціологія: Підручник/ За ред. В.М. Пічі.- Львів: «Магнолія плюс», «Новий світ»,2005. – С.6 – 23, 244 – 275
5. Соціологія: Підручник./ За ред. проф. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998. – С.9 – 27, 597 – 616.
6. Соціологія. Навчальний посібник. Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.2 – 32, 96 – 113.
7. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник/ за заг. ред. В.М. Пічі. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ – 2000», – 480с.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке “соціальна стратифікація”?
2. Розкрийте сутність теорії соціальної стратифікації.
3. Які Ви знаєте критерії соціальної стратифікації?
4. Охарактеризуйте історичні типи стратифікації.
5. Поясніть відмінності між поняттями “клас”, ”страта”.
6. Кого Ви відносите до представників “вищого класу”, “середнього класу”, “нижчого класу” ?

7. Які причини соціальної нерівності? Чи може нерівність бути справедливою.
8. Розкрийте сутність процесу соціальної мобільності.
9. Чим відрізняється горизонтальна соціальна мобільність від вертикальної соціальної мобільності?
10. Чим розрізняються поняття “соціальне розшарування” і “стратифікація”?

2.1.3.5. При вивченні теми № 18 «Соціологія екології. Соціологія праці» доцільно розглянути наступні питання: Об’єкт та предмет соціології екології. Розвиток соціально-екологічних поглядів. Основні категорії соціології екології. Особливості соціально-екологічних процесів у сучасній Україні. Об’єкт і предмет соціології праці. Основні категорії. Еволюція концептуального підходу до людини і праці. Проблеми професійної майстерності людини. Мотиваційні аспекти праці. Форми і методи розвитку творчого потенціалу робітника та участь його в управлінні. Концепція службової кар’єри людини.

Мета теми: розглянути предмет і об’єкт соціології екології; проаналізувати розвиток соціально-екологічних поглядів; формування екології як галузі знання; визначити основні категорії соціології екології; виявити сутність закономірностей взаємодії суспільства і природи, досягнення збалансованості розвитку і функціонування соціальних спільнот, соціальних структур та інститутів в умовах впливу на їх життєдіяльність антропогенних екологічних чинників; охарактеризувати особливості прояву глобальних екологічних проблем на території України та шляхи їх подання. вивчення предмету соціології праці, головних категорій та понять соціології праці; розкрити формування соціологічних ідей про працю; показати значення соціології праці у вирішенні соціально-економічних проблем сучасного українського суспільства.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: соціологія екології, соціально-екологічна система, екологічна свідомість, екологічна поведінка, екологічна освіта, екологічна культура, екологічна політика, глобальні проблеми, екологічна криза, соціологія праці, зміст праці, дисципліна праці, культура праці, мотивація праці, організація праці, ставлення до праці, стиль керівництва, стимулювання праці, умови праці, характер праці.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Жоль К.К. Соціологія, Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – С.12-46.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія: Конспект лекцій. – ОДЕКУ, Одеса: Вид-во «ТЕС», 2010. – С. 6–15
3. Практикум з соціології. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ – 2000», «Магнолія плюс», 2004. – С.6 – 33
4. Соціологія: Підручник/ За ред. В.М. Пічі.- Львів: «Магнолія плюс», «Новий світ», 2005. – С.6 – 23, 244 – 275
5. Соціологія: Підручник./ За ред. проф. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998. – С.9 – 27, 597 – 616.
6. Соціологія. Навчальний посібник. Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.2 – 32, 96 – 113.
7. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник/ за заг. ред. В.М. Пічі. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ – 2000», – 480с.

Питання для самоперевірки:

1. Що є об’єктом і предметом соціології екології?
2. У чому полягає відмінність проблематики екології та екологічної соціології?
3. Які Ви знаєте основні методи соціології екології?
4. Які специфічні риси характеризують інвайроментальну соціологію?
5. Розкрийте особливості коеволюційного розвитку суспільства.
6. Проаналізуйте основні категорії соціології екології.
7. Яким цілям підпорядковане екологічне вимірювання соціальних процесів?

8. Розкрийте зміст поняття «екологічна криза».
9. Які з загальнопланетарних проблем, на Вашу думку, найгостріші і чому?
10. Охарактеризувати особливості соціально-екологічних процесів у сучасній Україні та шляхи їх подолання.
11. Що вивчає соціологія праці?
12. Що є об'єктом і предметом соціології праці?
13. Охарактеризуйте основні категорії соціології праці.
14. Розкрийте соціальні функції праці.
15. Чому соціологія праці почалась з “економічної людини” ?
16. Назвіть форми підготовки “професійного” робітника.
17. Коли на виробництві стали ураховуватися соціально-біологічні особливості людини? Назвіть етапи їх осмислення.
18. Які види мотивів праці Ви знаєте, охарактеризуйте їх.
19. Як дозрівали і в чому виявлялися форми участі робітника в управлінні виробництвом?
20. Які основні типи і фази розвитку кар'єри Ви знаєте? Охарактеризуйте їх.
21. Визначте головні завдання соціології праці на сучасному етапі.

2.1.3.6 При вивченні теми № 19 «Соціологія конфлікту» доцільно розглянути наступні питання: Поняття конфлікту, його соціальна природа та функції у суспільстві. Основні соціологічні теорії конфлікту. Структура, причини та механізм соціального конфлікту. Типології конфліктів та форми протікання. Попередження та розв'язання конфліктів.

Мета теми: розглянути зміст конфлікту як соціального явища; проаналізувати сутність, види і засоби вирішення соціальних конфліктів і криз; розглянути основні сучасні підходи та технології врегулювання конфліктів; головні етапи управління конфліктами; соціальні конфлікти в сучасній Україні – причини виникнення і спроби розв'язання.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: конфлікт, соціологія конфлікту, суб'єкти конфлікту, предмет конфлікту, об'єкт конфлікту, конфліктна ситуація, конфліктна взаємодія, наслідки конфлікту, причини конфлікту, методи розв'язання конфліктів, стратегія виходу з конфлікту, профілактика конфліктів, методи запобігання конфліктам, правила безконфліктної поведінки, управління конфліктами.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Жоль К.К. Соціологія, Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – С.12-46.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія: Конспект лекцій. – ОДЕКУ, Одеса: Вид-во «ТЕС», 2010. – С. 6 –15
3. Практикум з соціології. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ – 2000», «Магнолія плюс», 2004. – С.6 – 33
4. Соціологія: Підручник/ За ред. В.М. Пічі.- Львів: «Магнолія плюс», «Новий світ»,2005. – С.6 – 23, 244 – 275
5. Соціологія: Підручник./ За ред. проф. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998. – С.9 – 27, 597 – 616.
6. Соціологія. Навчальний посібник. Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.2 – 32, 96 – 113.
7. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник/ за заг. ред. В.М. Пічі. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ – 2000», – 480с.

Питання для самоперевірки:

1. Що вивчає соціологія конфлікту?
2. Дайте порівняльну характеристику головних соціологічних теорій конфлікту?
3. Розкрийте сутність подвійного характеру функцій конфлікту.
4. Проаналізуйте можливі причини конфлікту.

5. За якими критеріями здійснюється типологізація соціальних конфліктів?
6. Розкрийте сутність методів вирішення соціальних конфліктів.
7. Доведіть перспективність врегулювання конфліктів за допомогою третьої сторони, навівши приклади із сьогодення.

2.1.3.7 При вивченні теми № 20 «Соціологія сім'ї та шлюбу» доцільно розглянути наступні питання: Сутність сім'ї та шлюбу. Функції, структура сім'ї. Типологія сімейно-шлюбних форм. Соціальні фактори кризи сучасної сім'ї. Основні тенденції розвитку інституту сім'ї.

Мета теми: дати визначення науковій дисципліні «соціологія сім'ї та шлюбу» її об'єкта і предмета; охарактеризувати етапи життєвого циклу сім'ї; її типи, структуру, форми шлюбу, загальні принципи регулювання сімейних відносин; розкрити зміст основних соціальних функцій сім'ї в суспільстві; розглянути сучасний етап розвитку української сім'ї та пояснити сутність демографічної політики уряду України стосовно розвитку сім'ї.

Вивчення зазначеного матеріалу потребує чіткого засвоєння змісту наступних понять та термінів: сім'я, шлюб, соціологія сім'ї, форми сім'ї та шлюбу, моногамія та полігамія, груповий шлюб, тип сім'ї, нуклеарна сім'я, розширена сім'я, життєвий цикл сім'ї; сім'я як соціальний інститут, сім'я як мала соціальна група, сімейна політика.

При вивченні теми слід користуватися наступною літературою:

1. Жоль К.К. Соціологія, Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2005. – С.12-46.
2. Краснянська Н.Д. Соціологія: Конспект лекцій. – ОДЕКУ, Одеса: Вид-во «ТЕС», 2010. – С. 6 –15
3. Практикум з соціології. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти/ За ред. В.М. Пічі. – Львів: «Новий світ – 2000», «Магнолія плюс», 2004. – С.6 – 33
4. Соціологія: Підручник/ За ред. В.М. Пічі.- Львів: «Магнолія плюс», «Новий світ»,2005. – С.6 – 23, 244 – 275
5. Соціологія: Підручник./ За ред. проф. В.П. Андрущенко, проф. М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998. – С.9 – 27, 597 – 616.
6. Соціологія. Навчальний посібник. Упорядник Марчук П.П. – Тернопіль, 1998. – С.2 – 32, 96 – 113.
7. Соціологія: терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник/ за заг. ред. В.М. Пічі. – К.: «Каравела», Львів: «Новий світ – 2000», – 480с.

Питання для самоперевірки:

1. Як визначаються в соціології «сім'я» і «шлюб»?
2. Як Ви ставитесь до запровадження шлюбного контракту?
3. Що вивчає соціологія сім'ї та шлюбу?
4. В чому полягає основний зміст соціальних функцій сім'ї?
5. Що Ви розумієте під структурою сім'ї?
6. Які Ви знаєте основні типи сім'ї?
7. Які є етапи життєвого циклу сім'ї?
8. Які Ви знаєте соціальні фактори кризи сучасної сім'ї?
9. Які існують основні шляхи стабілізації сім'ї?
10. Охарактеризуйте основні тенденції розвитку української сім'ї.
11. Що слід розуміти під демографічною політикою?

3. Повчання щодо виконання міжсесійної контрольної роботи

Контрольна робота з навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології» має бути виконана у відповідності до вимог модульно-накопичувальної системи організації навчального процесу з елементами дистанційної форми навчання. Вона є основним поточним засобом контролю діяльності студента з опрацювання і засвоєння теоретичної та практичної частини навчальної дисципліни «Політологія та основи соціології» у міжсесійний період.

Контрольна робота виконується студентом поетапно у міжсесійний період і у відповідності з графіком (кожні 2-3 місяці) надсилається на перевірку і рецензування відповідному викладачеві на електронну адресу **nusha02080208@gmail.com**

Терміни етапів виконання контрольної роботи і відповідні навчальні завдання визначаються наступним чином:

- перша частина (перше питання теоретичної частини КР) – до **1 червня**;
- друга частина (друге питання теоретичної частини КР) – до **1 серпня**;
- третя частина (третє питання теоретичної частини КР та тестові завдання практичної частини) – до **1 жовтня**.

Тема електронного листа повинна містити прізвище та ініціали студента, курс та напрямок підготовки - У, номер залікової книжки.

Зразок теми листа: Петренко О.І. 1 курс У № 21046

Файли з кожною частиною контрольної роботи повинні мати назву, з якої буде чітко зрозумілий адресат (прізвище студента) та порядковий номер роботи (перша, друга чи третя).

Зразок назви файла: 1Петренко О.І., 2Петренко О.І., 3Петренко О.І.

Викладач здійснює поточну перевірку отриманих частин контрольних робіт і надсилає на електронну адресу студента відповідні рецензії із стислим обґрунтуванням виставленої оцінки.

У разі **порушення термінів** виконання відповідних навчальних завдань міжсесійної контрольної роботи в електронному варіанті, оцінювання буде здійснюватися за принципом - не більше **50 балів** за контрольну роботу (навіть за наявності позитивних рецензій на всі 3 її частини).

Контрольна робота обирається студентом у відповідності з номером залікової книжки, де 2-і останні цифри є показником варіанту теоретичної частини роботи, а остання цифра – варіанту тестового завдання, тобто практичної частини змістовного модуля. Якщо студент порушує ці вимоги щодо обрання теми контрольної роботи, вона не приймається до рецензування

Контрольна робота виконується виключно українською мовою та складається з **трьох частин, кожна з яких містить по 1 теоретичному питанню**, яке представляє один з теоретичних змістовних модулів та з **8 тестових завдань**

закритого типу (у третій частині) за матеріалами першого та другого практичних змістовним модулів.

Тестові завдання мають бути у повному обсязі перенесені в контрольну роботу, а правильні відповіді слід надавати за нижче представленими зразками, зокрема.

Приклад.1 У тестовому завданні на тип «**Які різновиди влади слід віднести до класифікації за критерієм типу владарювання:**

а) конституційна; б) тоталітарна; в) автократична; г) деспотична; д) примусова; е) олігархічна; ж) демократична; з) політична»,
правильна відповідь має виглядати так: **а); б); г); ж)**

Приклад 2. У тестовому завданні на тип «**Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями**

1. Харизма	а) Наука про владу
2. Кратологія	б) Один із типів панування, що характеризується ставленням до політичного лідера як до вищої, надординарної істоти
3. Влада	в) Тип панування, що засновується на визнанні добровільно встановлених юридичних норм, спрямованих на регулювання відношень панування і підпорядкування
4. Легальне панування	г) Один із найважливіших видів соціальної взаємодії, специфічне відношення, принаймні між двома суб'єктами»,

правильна відповідь має виглядати так: **1-б; 2-а; 3-г; 4-в.**

Приклад 3. У тестовому завданні на тип «**Встановіть відповідність між зазначеними теоріями походження держави та їх авторами:**

1. Томас Гоббс. 2. Карл Маркс. 3. Габріель Тард.
А. Класова теорія. Б. Психологічна теорія. В. Договірна теорія.
і виберіть правильні відповіді з перерахованих варіантів:

1. 1А. 2. 1В. 3. 2А. 4. 2Б. 5. 3Б. 6. 3В»,

правильна відповідь має виглядати так: **2. 1В; 3. 2А; 5. 3Б**

Максимальна оцінка за виконання міжсесійної контрольної роботи дорівнює **100 балів**, зокрема: кожне з теоретичних питань оцінюється у **20 балів** (максимально загалом – $20 \cdot 3 = 60$ балів) та кожне тестове завдання закритого типу оцінюється у 5 балів (максимально загалом - $8 \cdot 5 = 40$ балів).

Вибір варіанта тестового завдання контрольної роботи здійснюється за останньою цифрою номеру залікової книжки.

Контрольна робота обов'язково повинна складатися з:

- 1) плану роботи (для кожного з трьох теоретичних питань окремо);

- 2) вступної частини із зазначенням актуальності проблеми (не більше 1 аркушу формату А4);
- 3) викладення змісту теоретичного питання (його сутності) (5 - 7 аркушів формату А4 для кожного теоретичного питання);
- 4) висновків із зазначеним власним баченням теоретичної проблеми (0,5 - 1 аркуш формату А4 для кожного теоретичного питання);
- 5) переліку джерел (не менше 5), які були використані для кожного з трьох теоретичних питань окремо;

Міжсесійна контрольна робота виконується 14 кегелем, шрифтом Times New Roman, міжрядковим інтервалом – одинарним, поля – звичайні (верхнє та нижнє – 2 см, лїве – 3 см, праве – 1,5 см).

Контрольну роботу після її виконання у повному обсязі (усіх трьох частин), перевірки викладачем та отримання позитивної рецензії в електронному варіанті, перед початком відповідної заліково-екзаменаційної сесії слід зареєструвати у вигляді титульного аркушу відповідного зразка на кафедрі українознавства та соціальних наук (каб.611) (із особистим підписом викладача) та в навчально-консультаційному центрі.

Зарахована робота (з балом не менш 50) є допуском до заліку. Не зараховані роботи доопрацьовуються студентом згідно зауважень викладача.

3.1 Варіанти теоретичної частини міжсесійної контрольної роботи

ВАРІАНТ № 1

1. Сутність, структура і функції політики..
2. Проблеми становлення і розвитку демократії в сучасній Україні.
3. Зародження соціології як специфічної галузі наукового знання.

ВАРІАНТ № 2

1. Політологія в системі суспільних наук. Її взаємодія з іншими науками.
2. Форма та механізми політичної влади.
3. Поняття та проблеми об'єкту соціології.

ВАРІАНТ № 3

1. Фактори, що визначають види політичної участі.
2. Партія як політичний інститут, визначення та еволюція політичних партій.
3. Відмінність соціології від інших суспільних (соціальних) наук.

ВАРІАНТ № 4

1. Ідеологія Брахманізму.
2. Людина як суб'єкт політики та основні параметри її діяльності.
3. «Соціальні закони» та їх відмінність від законів природи.

ВАРІАНТ № 5

1. Загальна характеристика політичних думки доби Відродження.
2. Поняття і структура політичної системи.
3. Розуміння та розкриття значення терміну «соціальне».

ВАРІАНТ № 6

1. Система методів політологічного пізнання.
2. Класифікація влади в суспільстві.
3. Макро- та мікросоціологічні теорії та їх відмінні ознаки.

ВАРІАНТ № 7

1. Політична діяльність та її основні форми.
2. Витоки і передумови тоталітаризму.
3. Функції соціології.

ВАРІАНТ № 8

1. Особистість як об'єкт і суб'єкт політики.
2. Еволюція уявлень про роль держави в історії політичної думки.
3. Методи та прийоми соціології.

ВАРІАНТ № 9

1. Політичні ідеї української міжвоєнної еміграції (Д.Донцов, В.Липинський).
2. Теоретичні моделі політичних систем.
3. Зв'язок соціології з іншими науками.

ВАРІАНТ № 10

1. Політико-правові вчення в Німеччині XVIII-XIX ст.ст.
2. Поняття, права та функції громадських об'єднань і рухів.
3. Поняття та характеристика суспільства.

ВАРІАНТ № 11

1. Основні концепції політики.
2. Модель суспільно-політичного устрою в сучасній Україні.
3. Життя людини поза суспільством: реальність чи міф?

ВАРІАНТ № 12

1. Об'єкт і предмет вивчення політичної науки.
2. Структура влади, характеристика основних її елементів.
3. Розкриття сутності історичних типів суспільства.

ВАРІАНТ № 13

1. Політичне відчуження та його прояви
2. Типологія політичних партій.
3. Типологізація суспільства за різними критеріями.

ВАРІАНТ № 14

1. Політичні вчення Будди.
2. Сутність та ознаки авторитаризму.
3. Відмінні ознаки між доіндустріальним, індустріальним та постіндустріальним суспільством.

ВАРІАНТ № 15

1. Політичні вчення епохи Реформації.
2. Основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України.
3. Розкриття поняття «модернізація суспільства».

ВАРІАНТ № 16

1. Структура і функції політології.
2. Проблеми легітимності політичної влади.
3. Суспільство як соціальна система.

ВАРІАНТ № 17

1. Права людини як критерій гуманізму в політиці.
2. Роль і функції політичних партій у суспільно-політичному житті.
3. Характеристика основних елементів соціальної системи.

ВАРІАНТ № 18

1. Типи політичної суб'єктності
2. Форми державного правління
3. Розкриття поняття «соціальний інститут».

ВАРІАНТ № 19

1. Суспільно-політична думка повоєнної української еміграції (В.Винниченко, І.Лисак-Рудницький).
2. Поняття і структура політичної системи.
3. Структура соціального інституту.

ВАРІАНТ № 20

1. Основні віхи політичної думки першої половини ХХ ст.
2. Сутність і структура громадських організацій та рухів.
3. Соціальна структура суспільства та її характеристика.

ВАРІАНТ № 21

1. Основні види і типи політики.
2. Демократія та її роль у політичному процесі.
3. Різниця між термінами «індивід», «індивідуальність», «особистість».

ВАРІАНТ № 22

1. Категорії та закономірності політології як науки.
2. Особливості прояву теорії розподілу влади в сучасній Україні.
3. Основні стадії соціалізації та інститути соціалізації на цих стадіях.

ВАРІАНТ № 23

1. Політика і право, їх взаємозв'язок.
2. Роль і функції політичних партій у суспільно-політичному житті.
3. Відмінність первинної та вторинної соціалізації.

ВАРІАНТ № 24

1. Ідеологія «Закону Ману».
2. Проблеми формування політичної еліти сучасної України.
3. Соціальний статус особистості. Його основні елементи.

ВАРІАНТ № 25

1. Політичні погляди Н. Макіавеллі. «Макіавеллізм» як політична доктрина.
2. Теоретичні моделі політичних систем.
3. Різниця між предписними та набутими соціальними статусами.

ВАРІАНТ № 26

1. Теоретичний та прикладний аспекти сучасної політичної науки.
2. Тоталітарна політична система: характерні риси та різновиди.
3. Основні елементи соціальної структури особистості.

ВАРІАНТ № 27

1. Сутність, структура і функції політики..
2. Сутність і типи партійних систем. Основні фактори їх формування.
3. Поняття девіації та девіантної поведінки.

ВАРІАНТ № 28

1. Політична участь та її основні форми.
2. Правова держава та її основні ознаки.
3. Різновиди девіантної поведінки та методи боротьби з нею.

ВАРІАНТ № 29

1. Зародження та утвердження сучасної політичної думки і політичної науки в Україні
2. Поняття громадянського суспільства, його основні ознаки.
3. Характеристика соціальної стратифікації..

ВАРІАНТ № 30

1. Основні національні школи сучасної західної політології.
2. Людина як суб'єкт політики та основні параметри її діяльності.
3. Класифікація соціальної стратифікації та її історичних типів.

ВАРІАНТ № 31

1. Взаємозв'язок політики і економіки у суспільному житті.
2. Виникнення та етапи розвитку демократії.
3. Розкриття понять “вищого класу”, “середнього класу”, “нижчого класу”.

ВАРІАНТ № 32

1. Система методів політологічного пізнання.
2. Концепція влади М. Вебера, її актуальність.
3. Сутність процесу соціальної мобільності.

ВАРІАНТ № 33

1. Основні теорії щодо меж втручання політики в суспільне життя.
2. Класифікація громадських об'єднань..
3. Об'єкт і предмет соціології екології.

ВАРІАНТ № 34

1. Основні положення політико-етичної теорії Конфуція.
2. Політичне лідерство та його обґрунтування в політології.
3. Методи соціології екології.

ВАРІАНТ № 35

1. Політичні ідеї європейського соціалізму XVI-XVII ст.ст.
2. Типологія політичних партій.
3. Розкриття поняття «екологічна криза».

ВАРІАНТ № 36

1. Вчення М.Костомарова про державний устрій України.
2. Основні критерії, принципи та ознаки демократичної організації суспільства.
3. Об'єкт і предмет соціології праці.

ВАРІАНТ № 37

1. Співвідношення цілей та засобів у політиці

2. Основні сучасні концепції демократії.
3. Характеристика основних категорій соціології праці..

ВАРІАНТ № 38

1. Ранні пам'ятки політичної думки Київської держави (XI-XV ст.ст.).
2. Соціальна держава: сутність, функції, передумови для формування.
3. Характеристика соціальних функцій праці.

ВАРІАНТ № 39

1. Вчення М.Костомарова про державний устрій України.
2. Становлення й утвердження інституту громадянства.
3. Соціологія конфлікту, його об'єкт та предмет вивчення.

ВАРІАНТ № 40

1. Погляди О.Конта як засновника позитивізму.
2. Політична соціалізація особи: сутність, фактори, механізми.
3. Сутність подвійного характеру функцій конфлікту.

ВАРІАНТ № 41

1. Політична діяльність та її основні форми.
2. Витоки і передумови тоталітаризму.
3. Аналіз можливих причин конфлікту.

ВАРІАНТ № 42

1. Структура і функції політології.
2. Проблеми легітимності політичної влади.
3. Типологізація соціальних конфліктів за різними критеріями.

ВАРІАНТ № 43

1. Політичні ідеї представників Кирило-Мефодіївського братства.
2. Сутність і типи партійних систем. Основні фактори їх формування.
3. Розкриття сутності методів вирішення соціальних конфліктів.

ВАРІАНТ № 44

1. Політичні погляди Лаоцзи і Моцзи.
2. Теорії політичного лідерства.
3. Об'єкт та предмет соціології сім'ї та шлюбу.

ВАРІАНТ № 45

1. Теорії природного права та суспільного договору.
2. Поняття і структура політичної системи.

3. Розкриття основного змісту соціальних функцій сім'ї.

ВАРІАНТ № 46

1. Політичні ідеї про майбутнє України у творчості М.Грушевського.
2. Форма та механізми політичної влади.
3. Характеристика структури сім'ї.

ВАРІАНТ № 47

1. Основні концепції політики.
2. Поняття, природа, риси політичної влади.
3. Основні типи сім'ї, їх характеристика.

ВАРІАНТ № 48

1. Політична думка України у козацько-гетьманську добу.
2. Форми національно-територіального державного устрою.
3. Характеристика соціальних факторів кризи сучасної сім'ї.

ВАРІАНТ № 49

1. Політичні теорії В. Парето та Г. Моски.
2. Культура громадянства в сучасному світі.
3. Характеристика існуючих основних шляхів стабілізації сім'ї.

ВАРІАНТ № 50

1. Політико-соціологічні погляди Г.Спенсера.
2. Типологія політичних еліт.
3. Особливості соціально-екологічних процесів у сучасній Україні.

ВАРІАНТ № 51

1. Права людини як критерій гуманізму в політиці.
2. Функції і типологія політичних систем.
3. Розвиток соціально – екологічних поглядів.

ВАРІАНТ № 52

1. Зростання ролі і значення політології
2. Класифікація влади в суспільстві.
3. Соціум і церква: основні моделі взаємодії.

ВАРІАНТ № 53

1. М. Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні.
2. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні.
3. Еволюція концептуального підходу до людини і праці.

ВАРІАНТ № 54

1. Суспільно-політичні аспекти теорії легізму.
2. Роль та функції політичних лідерів.
3. Соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму.

ВАРІАНТ № 55

1. Основні політичні ідеї Т. Гоббса. Їх актуальність.
2. Права людини в сучасних міжнародних відносинах.
3. Проблеми професійної майстерності людини.

ВАРІАНТ № 56

1. Політологія в системі суспільних наук. Її взаємодія з іншими науками.
2. Виникнення та етапи розвитку демократії.
3. Засоби масової інформації як «четверта влада» та їх вплив на соціальні процеси.

ВАРІАНТ № 57

1. Основні види і типи політики.
2. Особливості прояву теорії розподілу влади в сучасній Україні.
3. Мотиваційні аспекти праці.

ВАРІАНТ № 58

1. Політичні ідеї представників Кирило-Мефодіївського братства.
2. Майбутність держави, нові тенденції у її розвитку.
3. Форми і методи розвитку творчого потенціалу робітника та участь його в управлінні.

ВАРІАНТ № 59

1. Основні положення політико-етичної теорії Конфуція.
2. Правова держава та її основні ознаки.
3. Сутність та функції громадської думки в соціумі.

ВАРІАНТ № 60

1. Е.Дюркгейм як засновників теорії соціального реформаторства?
2. Умови формування і функціонування громадянського суспільства.
3. Соціальні аспекти глобальних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 61

1. Співвідношення цілей та засобів у політиці
2. Основні критерії, принципи та ознаки демократичної організації суспільства.
3. Концепція службової кар'єри людини в соціології праці

ВАРІАНТ № 62

1. Теоретичний та прикладний аспекти сучасної політичної науки.
2. Сутність влади: основні концептуальні підходи..
3. Соціальне життя та церква в сучасній Україні.

ВАРІАНТ № 63

1. Націонал-комуністична течія української політичної думки.
2. Типологія політичних еліт.
3. Основні способи врегулювання конфліктних ситуацій.

ВАРІАНТ № 64

1. Політична складова філософського вчення Платона.
2. Класифікація політичного лідерства.
3. Основні тенденції розвитку інституту сім'ї

ВАРІАНТ № 65

1. Значення ідей Дж. Локка для розвитку політичної доктрини лібералізму.
2. Класифікація громадських об'єднань..
3. Соціальний статус та соціальна роль особистості.

ВАРІАНТ № 66

1. Об'єкт і предмет вивчення політичної науки.
2. Структура влади, характеристика основних її елементів.
3. Порівняльна характеристика формальних та неформальних соціальних інститутів.

ВАРІАНТ № 67

1. Взаємозв'язок політики і економіки як механізмів регуляції суспільного життя.
2. Концепція влади М. Вебера, її актуальність.
3. Суспільство та держава, їх відмінні риси.

ВАРІАНТ № 68

1. Націонал-комуністична течія української політичної думки.
2. Основні відмінності громадянського суспільства від держави
3. Характеристика типу суспільства, до якого можна віднести сучасну Україну.

ВАРІАНТ № 69

1. Суспільно-політичні аспекти теорії легізму.
2. Соціальна держава: сутність, функції, передумови для формування.
3. Абсентеїзм, його причини та наслідки для соціуму.

ВАРІАНТ № 70

1. Політичні погляди М. Вебера.
2. Теорії політичного лідерства.
3. Сутність девіації та її основні форми, види, причини.

ВАРІАНТ № 71

1. Особистість як об'єкт і суб'єкт політики.
2. Сутність та ознаки авторитаризму.
3. Характеристика соціального типу особистості.

ВАРІАНТ № 72

1. Ранні пам'ятки політичної думки Київської держави (XI-XVст.).
2. Поняття, природа, риси політичної влади.
3. Межі допустимості аморальності в політиці та в соціумі.

ВАРІАНТ № 73

1. Політичні ідеї української міжвоєнної еміграції (Д.Донцов, В.Липинський).
2. Поняття, права та функції громадських об'єднань і рухів.
3. Поняття особистості в різних соціальних науках: спільні та відмінні риси.

ВАРІАНТ № 74

1. Політичні погляди Аристотеля учення про політичну владу і державу.
2. Характеристика харизматичного лідера та його роль в політиці.
3. Потреби, інтереси, мотиви та ціннісні орієнтації особистості.

ВАРІАНТ № 75

1. Основні політичні ідеї Ж. Ж. Руссо.
2. Функції і типологія політичних систем.
3. Класифікація глобальних соціальних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 76

1. Категорії та закономірності політології як науки.
2. Сутність влади: основні концептуальні підходи..
3. Анархізм як прояв соціальної свободи.

ВАРІАНТ № 77

1. Фактори, що визначають види політичної участі.
2. Проблеми становлення і розвитку демократії в сучасній Україні.
3. Сутність та функції громадської думки.

ВАРІАНТ № 78

1. Українська політична думка XIX ст.
2. Становлення й утвердження інституту громадянства.
3. Характеристика стадій процесу соціалізації.

ВАРІАНТ № 79

1. Політична складова філософського вчення Платона.
2. Еволюція уявлень про роль держави в історії політичної думки.
3. Ресоціалізація та десоціалізація: поняття та причини.

ВАРІАНТ № 80

1. Ідеологія Брахманізму.
2. Права людини в сучасних міжнародних відносинах.
3. Агенти соціалізації на різних життєвих стадіях.

ВАРІАНТ № 81

1. Типи політичної суб'єктності
2. Тоталітарна політична система: характерні риси та різновиди.
3. Соціальна роль особистості, її характеристика.

ВАРІАНТ № 82

1. Політична думка України у козацько-гетьманську добу.
2. Характеристика основних теорій щодо походження держави.
3. Соціальний статус особистості, його характеристика.

ВАРІАНТ № 83

1. Суспільно-політична думка повоєнної української еміграції (В.Винниченко, І.Лисак-Рудницький).
2. Сутність і структура громадських організацій та рухів.
3. Конфлікти соціальних ролей особистості та їх різновиди.

ВАРІАНТ № 84

1. Римське право і політика
2. Принципи висування політичних лідерів в демократичному суспільстві.
3. Соціальні типи особистості, їх характеристика.

ВАРІАНТ № 85

1. Вчення Ш. Монтеск'є про розподіл влади
2. Партія як політичний інститут, визначення та еволюція політичних партій.
3. Процес аномії в суспільстві та його причини.

ВАРІАНТ № 86

1. Зростання ролі і значення політології
2. Поняття громадянського суспільства, його основні ознаки.
3. Роль і місце засобів масової інформації у формуванні громадської думки.

ВАРІАНТ № 87

1. Політика і право, їх взаємозв'язок.
2. Модель суспільно-політичного устрою в сучасній Україні.
3. Типи поведінки особистості у соціумі.

ВАРІАНТ № 88

1. М. Драгоманов – основоположник політичної науки в Україні.
2. Політична соціалізація особи: сутність, фактори, механізми.
3. Порівняльна характеристика історичних типів соціальної стратифікації.

ВАРІАНТ № 89

1. Політичні погляди Н. Макіавеллі. «Макіавеллізм» як політична доктрина.
2. Форми державного правління
3. Класифікація глобальних політичних та соціальних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 90

1. Політичні ідеї європейського соціалізму XVI-XVII ст.ст.
2. Роль та функції політичних лідерів.
3. Характеристика горизонтальної мобільності.

ВАРІАНТ № 91

1. Політична участь та її основні форми.
2. Основні сучасні концепції демократії.
3. Характеристика вертикальної мобільності.

ВАРІАНТ № 92

1. Українська політична думка XIX ст.
2. Основні ознаки та функції держави.
3. Соціальні аспекти глобальних проблем сучасності.

ВАРІАНТ № 93

1. Зародження та утвердження сучасної політичної думки і політичної науки в Україні
2. Соціальна результативність та рекрутування еліти.
3. Порівняльна характеристика горизонтальної та вертикальної мобільності.

ВАРІАНТ № 94

1. Середньовічні релігійно-політичні концепції..
2. Генезис ідей політичного елітизму.
3. Соціально-екологічні погляди мислителів Нового часу.

ВАРІАНТ № 95

1. Політичні вчення в США в період боротьби за незалежність.
2. Демократія та її роль у політичному процесі.
3. Екологічна політика як соціальна діяльність та її проблеми.

ВАРІАНТ № 96

1. Політичні теорії В. Парето та Г. Моски.
2. Умови формування і функціонування громадянського суспільства.
3. Проблеми соціально-трудова відносин.

ВАРІАНТ № 97

1. Політичне відчуження та його прояви
2. Проблеми багатопартійності в сучасній Україні.
3. Характеристика еволюції концептуального підходу до людини і праці.

ВАРІАНТ № 98

1. Політичні ідеї про майбутнє України у творчості М.Грушевського.
2. Основні суспільно-політичні об'єднання сучасної України.
3. Порівняльний аналіз техноцентристської та антропоцентристської концепцій у сфері організації праці.

ВАРІАНТ № 99

1. Основні політичні ідеї Т. Гоббса. Їх актуальність.
2. Форми національно-територіального державного устрою.
3. Етапи професіоналізації працівника.

ВАРІАНТ № 100

1. Теорії природного права та суспільного договору.
2. Політичне лідерство та його обґрунтування в політології.
3. Сучасні актуальні проблеми умов праці.

3.2 Варіанти тестових завдань практичної частини міжсесійної контрольної роботи

Варіант № 1

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична антропология	а) Наука, що вивчає вплив суспільства, соціальних організацій на політичні процеси	2. Політична	б)
Наука, що вивчає зміну політичних інститутів			
соціологія	і норм у процесі еволюції суспільства		
3. Політологія	в) Наука, що вивчає залежність політики від біологічних, інтелектуальних, культурних і моральних якостей людини, а також зворотній вплив політичного процесу на особу		
4. Політична історія	г) Наука, що вивчає ціннісні аспекти, владних відношень, що розробляє нормативний підхід до політики		
5. Політична філософія	д) Наука, що вивчає всі сторони політичного життя		

2. Які з наданих визначень демократії можуть належати Платону, а які Аристотелю?

- а) Демократія - це необмежена влада народу;
- б) Демократія - це політична форма організації суспільства;
- в) Демократія - це регульована законами влада народу;
- г) Демократія передбачає законне відокремлення справедливості від несправедливості

Платон	
Аристотель	

3. З наданих різновидів влади вибрати ті, що належать до класифікації за критерієм ресурсів влади:

- а) демократична; б) соціальна; в) примусова; г) автократична; д) виконавча;
- е) економічна; ж) олігархічна; з) законодавча; і) інформаційна; к) судова;
- л) ліберальна; м) соціальна; н) тоталітарна

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Сецесія	а) Незалежність і верховенство державної влади
2. Суб'єкт федерації	б) Держава, що прагне до забезпечення гідних умов існування для кожного громадянина
3. Правова держава	в) Адміністративно-територіальне утворення, що володіє обмеженими політичними повноваженнями
4. Суверенітет	г) Процес відділення, виходу зі складу держави якихось його частини
5. Соціальна держава	д) Тип держави, у якій здійснюється верховенство правового закону, гарантовані права людини і здійснюється поділ влади

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична партія	а) Уявне розташування партій вздовж або навколо певної осі таким чином, щоб властивості однієї партії плавно переходили у властивості іншої, сусідньої партії
2. Партійна система	б) Відносно стійка політична організація однодумців, що має на меті здобуття влади або істотний вплив на неї
3. Політичний спектр	в) Організований за участю партій спосіб реалізації політичної влади
4. Суспільно-політичний рух	г) Форма суспільно-політичної активності громадян, спрямована на захист їхніх інтересів або на вирішення певної суспільно значимої проблеми

6. Визначити риси, що складають сутність концепції «впливу» в поясненні феномену політичного лідерства:

- а) здійснення хоча б разового впливу на політичний процес; б) асиметричність, нерівність у відносинах лідера і підлеглих; в) рівнонаправленість впливу у відносинах лідера і членів групи; г) широчінь, масштабність впливу лідера; д) вплив лідера спирається на пряме застосуванні сили

7.Що таке Римський клуб?

- а) міжнародна релігійна організація; б) феміністське об'єднання; в) організація, яка займається дослідженням глобальних проблем сучасності; г) конференція керівників держав і бізнес-еліти з економічних питань;

8.Соціальна група – це:

- а) система норм та правил, що забезпечує розвиток і стабільність суспільства;б) певна сукупність людей, що об'єднані загальними інтересами, нормами та цінностями; в) сукупність людей, яка пов'язана спільною мовою;г) відносини між окремими індивідами;

Варіант № 2

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Об'єкт політики	а) Соціальні переміщення, не пов'язані зі зміною соціального статусу
2. Вертикальна інші	б) Переміщення з одних соціальних прошарків в мобільність
3. Соціальна стратифікація	в) Соціальні переміщення, пов'язані зі зміною соціального статусу
4. Статусна політика, пасивна сторона політичної взаємодії	г) Предмет, на який спрямована діяльність суб'єкта перестановка
5. Горизонтальна мобільність	д) Система соціальної нерівності, що складається із сукупності взаємозалежних і ієрархічно організованих верств

2.Французький письменник і філософ Жан Жак Руссо в області політичної думки є теоретиком:

- а) правової держави; б) клерикалізму; в) егалітаризму; г) популізму; д) розділення влади; е) народного суверенітету; ж) суспільного договору

3. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична система	а) Це галузь суспільного життя, пов'язана з політичною владою та реалізацією соціальних інтересів у сфері влади
2. Політична сфера	б) Сукупність організацій та установ, які упорядковують політичні та інші відносини у суспільстві за допомогою матеріальних та ідейних засобів
3. Політичне життя	в) Цілісна, інтегрована сукупність політичних суб'єктів, структур та відносин, що виражає інтереси всіх політичних і соціальних сил суспільства
4. Політичні відносини	г) Галузь суспільного життя, яка охоплює всі політичні відносини даного суспільства.
5. Політичні інститути	д) Відносини між суб'єктами політики в процесі завоювання та утримання політичної влади, реалізації суспільних інтересів у сфері політики

4. Встановіть відповідність між теоріями демократії та їх авторами:

1. Гаєтано Моска. 2. Джеймс Менсбридж. 3. Роберт Даль.

А. Партиципаторна теорія. Б. Елітарна теорія демократії. В. Плюралістична теорія демократії.

і виберіть правильні варіанти відповідей з поданих нижче:

1. 1Б. 2. 1А. 3. 2А. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3А.

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Комунізм	а) Суспільно політична теорія, що обґрунтовує рівність, похідним пунктом якої є рівність майна
2. Егалітаризм	б) Різновид політичної ідеології, що припускає устрій суспільства на основі принципів колективізму, рівності, справедливості, задоволення всіх потреб індивіда
3. Соціал-демократизм	в) Система філософських, політичних, правових, економічних і інших цінностей і знань про світ і роль людини в ньому
4. Ідеологія	г) Ідеологія, в основі якої лежить ідея автономії особистості і її первинності стосовно суспільства і держави
5. Лібералізм	д) Ідеологія, що базується на принципах свободи, солідарності і справедливості

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Світова війна	а) Внутрішній збройний конфлікт у державі між двома або більше сторонами через розбіжності поглядів щодо майбутнього ладу цієї країни
2. Міжнародна криза	б) Сутички на кордонах держав, які супроводжуються індивідуальним або невеликим груповим насильством
3. Громадянська	в) Воєнний конфлікт, у який втягуються групи держав, війна
що переслідують глобальні цілі	
4. Конфлікти малої інтенсивності	г) Конфліктна ситуація, в якій задіяні життєво важливі інтереси суб'єктів міжнародної політики; події розвиваються швидко й непередбачувано; сторони мають обмежений час для прийняття рішень; напруженість, однак, не переростає у збройний конфлікт

7. Цілерациональна дія - це:

а) поведінка, що орієнтована на мету, засоби і побічні результати дії індивіду;б) дія, що засновується на традиціях, звичках людей;в) дія, що підпорядкована певним вимогам, встановленим в суспільстві цінностям;г)афективні дії.

8.Визначте рису, характерну для доіндустріального суспільства:

а) високий рівень впровадження технічних новацій;б) зародження держави, армії, класів;в) освіта - обов'язковий елемент;г) економіка як ключова сфера;

Варіант № 3

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична антропологія	а) Наука, що вивчає ціннісні аспекти, владних відношень, що розробляє нормативний підхід до політики
2. Політична географія	б) Наука, що вивчає зміну політичних інститутів і норм у процесі еволюції суспільства
3. Політична психологія	в) Наука, що вивчає залежність політики від біологічних, інтелектуальних, культурних і моральних якостей людини, а також зворотній вплив політичного процесу на особу
4. Політична історія	г) Наука, що вивчає суб'єктивні механізми політичної поведінки, вплив на неї політичної свідомості, підсвідомості, емоцій, волі людини, її ціннісних орієнтацій
5. Політична філософія	д) Наука, що вивчає взаємозв'язок політичних процесів з просторовим розташуванням різних держав

2. До якого визначення політики слід віднести наступну думку: «Політика - це початковий пункт усіх практичних дій революційної партії. Вона виступає в процесі цих дій та їх результатах?»

- а) інституціональне; б) антропологічне; в) телеологічне; г) телеологічне; д) нормативне

3. Обрати мотиви підкорення, що здатні надати владі суб'єкта найефективнішого та найміцнішого характеру:

- а) звичка підкорюватись; б) авторитет суб'єкта влади; в) переконання у необхідності підкорюватись; г) страх застосування санкцій; д) власні інтереси об'єкта влади.

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Деспотичний режим	а) Політичний режим, що відрізняється високим ступенем політичної конкуренції еліт і високим рівнем політичної участі
2. Олігархія	б) Правління, що характеризується повним безправ'ям підданих, жорстоким придушенням будь-якого обурення
3. Тиранія	в) Необмежена влада однієї особи або невеликої групи
4. Диктатура	г) Форма влади, яка встановлюється насильницьким шляхом і засновується на одноосібному правлінні
5. Поліархія	д) влада невеличкої групи багатих і привілейованих людей

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Криза легітимності	а) Криза, що характеризується нездатністю правлячої еліти забезпечити прийнятний для суспільства ріст матеріального добробуту і його розподіл

2. Урядова криза б) Криза, що характеризується створенням правлячою елітою штучних перешкод включенню в активне політичне життя громадян, що заявляють про свої претензії на владу
3. Криза політичної участі в) Криза, що виникає в результаті неузгодженості цілей і цінностей правлячого режиму з уявленнями основної частини громадян про необхідні засоби і форми політичного регулювання
4. Криза розподілу г) Криза, що виражається у втраті урядом авторитету, у невиконанні його розпоряджень виконавчими органами
5. Політична криза д) Стан політичної системи суспільства, що виражається в поглибленні і загостренні наявних конфліктів, у різкому посиленні політичної напруженості

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Нація а) Плюралізм і організація інтересів незалежно від держави
2. Етнос б) Стійка історична спільнота людей, народ, що належать до однієї культури і може перебувати на різних рівнях консолідації та самоусвідомлення
3. Громадянське суспільство в) Об'єднання громадян, які безпосередньо не борються за владу, але наполягають на врахуванні своїх інтересів при здійсненні політики
4. Групи тиску г) Вища, модерна форма етнополітичної спільноти людей, яка має власну державу або прагне її утворити

7.Синонімом поняття соціальної структури є:

- а) соціальна група; б) сукупність соціальних відносин;
в) соціально-економічна формація; г) колективні дії.

8.Престиж являється результатом:

- а) сфери влади; б) суспільного авторитету; в) рівня статків; г) вплива.

Варіант № 4

1.Знайти визначення політики, що входять до субстанціональної групи її трактувань:

- а) владне; б) інституціональне; в) економічне; г) телеологічне; д) конфліктно-консенсусне; е) антропологічне; ж) етичне

2. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Легітимність а) Юридичне обґрунтування законності політичної влади
2. Легальність б) Тип панування, що спирається на освячені звичаєм норми
3. Легальне панування в) Тип панування, що засновується на визнанні добровільно встановлених юридичних норм, спрямованих на регулювання відношень панування і підпорядкування
4. Традиційне панування г) Визнання народом і політичними силами правомірності, законності політичної влади, її інструментів, механізмів діяльності, а також засобів її обрання

3. З наданих ознак вибрати ті, що притаманні політичним системам розвинутих капіталістичних країн:

а) мала чисельність політичних партій; б) парламентський механізм боротьби за владу; в) мінімальне втручання держави в економічну сферу суспільства; г) нерозвинута політична культура суспільства; д) функціонування державних органів за принципом поділу влади

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Уряд	а) Вищий колегіальний законодавчий і представницький орган влади в державі з республіканською формою правління
2. Конфедерація	б) Основні напрями діяльності держави, в яких виражається її сутність і соціальне призначення
3. Парламент	в) Вищий орган виконавчої влади в державі
4. Функції держави	г) Територіальна організація держави, засіб взаємозв'язку між державою (центральною владою) та її складовими частинами
5. Форма державного устрою	д) Міждержавний союз, члени якого, зберігаючи свою незалежність, утворюють на умовах договору лише спеціальні загальні органи для координації дій у вирішенні конкретних проблем

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політичний стереотип	а) Відображення соціальними суб'єктами політичної дійсності у різноманітних формах і на різних рівнях її прояву
2. Політична угруповань, переконань, цінностей, норм, моделей	б) Система історично сформованих політичних соціалізація політичної поведінки усіх суб'єктів політичного процесу
3. Політична дозволяє упорядковувати та інтегрувати факти, структурувати бачення колективного теперішнього і майбутнього	в) Статичне уявлення, що спирається на вірування і культура
4. Політична свідомість	г) Спрощене, схематизоване, аксіоматичне і емоційно забарвлене уявлення про той чи інший суб'єкт політики соціальне чи політичне явище
5. Політичний міф	д) Процес засвоєння культурних цінностей, політичних орієнтацій, освоєння форм політичної поведінки, придатних для даного суспільства

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Поліетнічна держава	а) Повновладдя нації, оволодіння нею усіма можливостями розпоряджатися власною долею
2. Національний нація здійснює суверенітет над своєю територією, що	б) Політично організоване суспільство, в межах якого суверенітет означена загальновизнаними кордонами
3. Національна держава	в) Держава, в якій, окрім заголовної нації, проживає певне число інших народів на своїй етнічній території
4. Багатонаціональна кількість представників інших етнічних груп або	г) Держава, в якій, окрім заголовної нації, є значна держава національних меншин, територіально відірваних від основного «тіла» своїх націй

7. Переміщення індивідів між різними рівнями ієрархії називають:

а) соціальною мобільністю; б) соціальною стратифікацією; в) соціальними змінами; г) соціальною взаємодією.

8. Первинна соціалізація - це:

а) безпосереднє оточення людини; б) вплив суспільних інститутів, державних установ; в) вплив засобів масової інформації; г) процес розвитку людини.

Варіант № 5

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Біхевіоризм	а) Орієнтація на кількісні і статистичні методи досліджень, звільнення політичної науки від цінностей
2. Історичний підхід	б) Напрямок політичної науки, що засновується на емпіричних методах дослідження, які виходять при аналізі політичних явищ із політичної поведінки індивідів або груп
3. Структурний функціоналізм	в) Вивчення політичних явищ із погляду їхнього розвитку
4. Позитивізм	г) Метод політичного дослідження, спрямований на виявлення різноманітних інститутів і несхожих функцій схожих інститутів
5. Інституціоналізм	д) Напрямок у політичній науці, що вивчає політичні організації, норми і методи їх діяльності

2. Готовність об'єкта влади до підкорення може бути зумовлена наступними факторами:

а) специфіка ситуації; б) сімейне становище; в) наявність власності; г) особисті якості об'єкта; д) характер вимог, що до нього висуваються; є) стать людини.

3. Встановіть відповідність між поняттями та їх тлумаченням:

1. Політичний режим. 2. Форма державного правління. 3. Форма державного устрою.
А. Спосіб організації верховної влади в державі. Б. Територіально-організаційна структура держави. В. Сукупність засобів, методів організації та реалізації політичної влади.

і виберіть правильні відповіді з перерахованих варіантів:

1. 1В. 2. 1Б. 3. 2А. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3Б.

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Влада політична	а) Стан, коли правочинність влади визнається суспільством і міжнародним співтовариством
2. Політичний режим	б) Здатність суспільних груп та індивідів, які їх представляють, впроваджувати в суспільне життя рішення, що виражають їхню волю
3. Політична система	в) Сукупність форм і методів здійснення політичного панування, що визначають характер відносин між владою і народом
4. Легітимність влади	г) Цілісна впорядкована сукупність політичних інститутів, політичних ролей стосунків, процесів, політико-правових норм, політичної культури, за допомогою яких здійснюється влада

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Сепаратизм	а) Стан політичної системи суспільства, що виражається в поглибленні і загостренні наявних конфліктів, у різкому посиленні політичної напруженості
2. Конфлікт	б) Розробка і застосування системи заходів, спрямованих на обмеження інтенсивності і масштабу конфлікту, його деескалацію
3. Регулювання конфлікту	в) Зіткнення двох або більше різноспрямованих сил із метою реалізації своїх інтересів в умовах протидії
4. Політичний	г) Сутичка, протиборство політичних суб'єктів,

- конфлікт обумовлене протилежністю їхніх політичних інтересів, цінностей, поглядів
5. Політична криза д) Прагнення до відокремлення, що виявляється, як правило, у національних меншостей у багатонаціональних державах і спрямоване на створення самостійних держав або національно-державних автономій

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична мова а) Чуттєво-наочні або абстрактні засоби, які уособлюють націю, політичну систему, політичні режими та інститути
2. Політичні символи б) Сукупність почуттєвих і раціональних емпіричних і теоретичних, ціннісних і нормативних, усвідомлених та підсвідомих уявлень про політичне життя
3. Політичний стереотип в) Схематичні, стандартизовані, стійкі образи, уявлення про політичні відносини, які склались на основі минулого досвіду і сприймаються людьми некритично
4. Політична свідомість г) Певним чином організовані засоби, які найбільш активно використовуються в політичних текстах

7. Соціологія головним фактором, «атомом» соціального життя вважає:

- а) суспільні факти; б) соціальні організації; в) соціальну діяльність; г) соціальну групу.

- 8. Група скинхедів- це:** а) первинна група; б) контркультура; в) етнічна меншість; г) соціальна категорія.

Варіант № 6

1. Установіть відповідність між авторами та їхніми творами

1. Н. Макіавеллі а) «Про дух законів»
2. Томас Гоббс б) «Про суспільний договір»
3. Ш.-Л.Монтеск'є в) «Левіафан»
4. Ж.Ж.Руссо г) «Государ»
5. Джон Локк д) «Два трактати про державне правління»

2. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Здобутий статус а) Особистості і групи, що знаходяться за рамками характерних для даного суспільства основних структурних підрозділів або домінуючих норм і традицій
2. Соціальний статус б) Соціальний статус, що визначається через зусилля і здібності самої людини
3. Аскриптивний статус в) Несумісні соціальні позиції, що займаються індивідами
4. Статусна сумісність г) «Продиктований» статус, що визначається суспільством, незалежно від зусиль та здобутків особистості
5. Маргінали д) Положення в системі соціальної стратифікації

3. З наданих ознак вибрати ті, які притаманні політичним системам країн, що розвиваються:

- а) мінімальне втручання держави в економічну сферу суспільства; б) нерозвинута політична культура суспільства; в) незначний вплив політичних партій на суспільно-політичні відносини; г) парламентський механізм боротьби за владу; д) вплив традицій трайбалізму.

4.Визначити типову для політичної історії більшості держав послідовність у зміні типів політичного лідерства.

- а) Т - Х - Р; б) Х - Р - Т; в) Р - Т - Х; г) Т - Р - Х; д) Х - Т - Р; е) Р - Х - Т
де Т - традиційний лідер; Х - харизматичний лідер; Р - раціональний лідер

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Потестарна свідомість	а) Нетерпимість до політичних опонентів, культ влади, ідейні культи, тотальне засекречування, беззастережне підкорення владі
2. Типологія політичної культури	б) Механічне відтворення індивідом заданих владою (або певною спільнотою) ідей, орієнтацій, оцінок і форм поведінки
3. Демократична політична культура	в) Класифікація, поділ політичних культур за сукупністю типових рис та певними критеріями
4. Тоталітарна політична культура	г) Ціннісні орієнтації, зразки політичної поведінки, що відповідають демократичному режиму

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Міжнародні відносини	а) Мотиви міжнародної діяльності держави, які пов'язуються з основними потребами її громадян та/або проголошуються пріоритетними цінностями, захист, збереження і примноження яких є істотними для існування даної держави
2. Національна держава	б) Сторони, що взаємодіють у міжнародних відносинах
3. Національний інтерес	в) Комплекс дій певної держави, спрямованих на встановлення і підтримку стосунків з іншими державами та міжнародним співтовариством загалом, захист власних національних інтересів та поширення впливу на інших суб'єктів міжнародних відносин
4. Суб'єкти міжнародних відносин	г) Географічно обмежена, законно визнана (легальна), керована єдиним урядом суспільна цілісність, населення якої вважає себе нацією (переважно у політичному значенні цього терміну)
5. Зовнішня держава	д) Особливий тип суспільних відносин, що виходять за політика межі внутрішніх стосунків даної територіально визначеної держави; система міждержавних і недержавних взаємодій у глобальному, регіональному масштабі, або на рівні двосторонніх відносин

7. Під структурою соціологічного знання розуміють:

- а) рівні соціологічного пізнання; б) ступінь узагальнення соціологічного знання; в) упорядковану систему знань про суспільство як динамічно-функціонуючий соціальний організм; г) орієнтацію соціологічного дослідження.

8. «Суспільство-функціонує система, що ґрунтується на поділі праці». Кому належить визначення?

а) Аристотелю; б) Е. Дюркгейму; в) М. Веберу; г) О. Конту.

Варіант № 7

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Прикладна політологія	а) Функція політичної науки, що полягає у формуванні певної політичної культури громадян, виробленню політичних знань і навичок політичної участі
2. Порівняльна політологія	б) Наука, що розробляє різноманітні політичні технології
3. Політико-культурологічний підхід	в) Наука, що вивчає спільні риси й особливості різноманітних політичних систем
4. Системний підхід	г) Дослідження політичних процесів із погляду впливу на них норм, цінностей, настанов і орієнтації індивідів і груп
5. Політична соціалізація	д) Орієнтація на вивчення об'єкта як системи, розкриття його цілісності і створення єдиної теоретичної картини

2. Встановіть відповідність між теоріями та філософами, які їх розробляли:

1. Джон Локк. 2. Іммануїл Кант. 3. Георг Гегель.

А. Теорія розподілу влад. Б. Теорія правової держави. В. Теорія громадянського суспільства.

і виберіть правильні відповіді з перерахованих нижче:

1. 1А. 2. 1Б. 3. 2Б. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3А.

3. Визначити, якими із зазначених повноважень володіє президент за різних форм державного правління?

а) президент лише голова держави; б) президент – голова держави і розділяє вищу виконавчу владу з головою уряду; в) президент має право на впровадження надзвичайного стану в країні; г) президент репрезентує державу у сфері зовнішньої політики і погоджує свої дії з зовнішньополітичним курсом уряду; д) президент за певних умов має право на проведення референдуму; е) президент за станом є верховний головнокомандуючий Збройними Силами; ж) президент має право нагородження, надання громадянства, рішення інших особистих справ; з) уряд не відповідальний перед президентом; і) президент - голова правлячої партії та керується її курсом

Президентська форма правління	
Парламентська форма правління	
Змішана форма правління	

4. У чому полягають переваги політичного маніпулювання як засобу соціального управління?

а) можливість застосування силових методів; б) відсутність необхідності застосування значних матеріальних коштів; в) можливість адміністративного покарання; г) надання знань, для адекватної оцінки відомостей отриманих зі ЗМІ; д) здійснення скрито для підлеглих; е) відбиття різних суспільних інтересів

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Ідеологія	а) Видозміна ідеології у процесі її використання певним політичним суб'єктом, який визначає мету і способи своєї політичної діяльності

2. Ідеологічна доктрина б) Ідеологія, що обґрунтовує рівні людські права жінок з чоловіками, та рух, що базується на цій ідеології
3. Фемінізм в) Відносно нові ідеологія та рух, що мають на меті переорієнтувати сучасну цивілізацію на збереження і покращання природного довкілля
4. Енвайронменталізм г) Теоретично узагальнена система поглядів і переконань стосовно суспільства, в якій теоретичне та емпіричне знання переплітається з віруваннями і ціннісними орієнтаціями

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Національна ідея а) Самостійне вирішення нацією своєї долі шляхом утворення власної незалежної держави, здобуття автономії або іншим шляхом
2. Націоналізм б) Концентрований вираз уявлень нації про спосіб і головний напрям власного самоствердження, про свою специфіку (унікальність), своє місце серед інших народів і цінність для людської цивілізації
3. Національне відродження в) Ідеологізований рух нації до політичної незалежності, до власної державності, до забезпечення умов для збереження і розвитку своєї ідентичності і культури
4. Національне самовизначення г) Багатоступеневий процес інтенсифікації етнополітичного життя, «пробудження народів», що може зазнавати спадів і піднесень і завершується, як правило, творенням національної держави

7. Перехід з однієї соціальної групи в іншу страту - це:

- а) професійне просування; б) горизонтальна мобільність; в) вертикальна мобільність; г) урбанізація.

8. Люди, які зібралися біля міста автокатастрофи - це:

- а) аудиторія; б) натовп; в) суспільна організація; г) публіка.

Варіант № 8

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політологія а) Суспільна діяльність з прийняття і виконання владних рішень, суперництво і співробітництво при здобутті і здійсненні влади
2. Політична думка б) Наука про справедливість, свободу, рівність як принципи політичного устрою, про сутність влади держави з точки зору, як повинно бути, про відповідність політичних цінностей істині та моралі
3. Політика в) Сукупність поглядів, ідей, концепцій, що стосуються політичного життя людей і відображені в теоретичних працях, публіцистиці, історичних творах, релігійній і художній літературі
4. Політична філософія г) Наука, що поєднує вивчення змісту, інституційно-організаційних форм політичної діяльності та способів взаємодії учасників

2. Які з означених принципів були провідними у розвитку політичної думки у добу Просвітництва?

- а) модернізм; б) раціоналізм; в) законність; г) прагматизм; д) неологізм; е) колективізм; ж) дотримання природі прав.

3. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Медіакратія	а) Форма правління, при якій політична влада знаходиться в руках глави церкви, духовництва
2. Плутократія	б) Форма влади, основним суб'єктом якої виступає найбільше багатий прошарок суспільства
3. Теократія	в) Влада мудреців-старійшин
4. Геронтократія	г) Тип політичного режиму, який характеризується розподілом та розосередженням влади між її різними центрами та носіями
5. Поліархія	д) Влада, заснована на впливі засобів масової інформації

4. Встановіть відповідність між теоріями демократії та їх авторами:

1. Девід Трумен. 2. Девід Рісмен. 3. Крофорд Макферсон..

А. Партиципаторна теорія. Б. Елітарна теорія демократії. В. Плюралістична теорія демократії.

і виберіть правильні варіанти відповіді з поданих нижче:

1. 1Б. 2. 1В. 3. 2Б. 4. 2В. 5. 3В. 6. 3А.

5. Визначити умови існування домінуючого партійного укладу в межах буржуазно-демократичної партійної системи;

- а) наявність гострої соціальної боротьби в суспільстві; б) відсутність сильної опозиції в державі; в) слабкий рівень соціально-економічного розвитку країни; г) низький рівень політичної культури населення країни; д) стабільний ідеологічний вплив правлячої партії; е) наявність багатопартійності в державі.

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Еліта	а) Політично активна верства, з якої в майбутньому може бути сформований новий тип еліти, що прийде на зміну існуючій
2. Національна еліта	б) Суспільна верства, що здійснює владу, забезпечує збереження та відтворення політичних цінностей і політичної системи, займає провідні позиції у політичному житті
3. Політична еліта	в) Верства, суспільна меншість, представники якої володіють такими соціальними та інтелектуальними якостями, які дають їм можливість відігравати провідні ролі в усьому суспільстві або в окремих його сферах
4. Контреліта	г) Суспільна верства, яка за своїм соціальним статусом найближча до політичної еліти і за рахунок якої політична еліта поповнюється
5. Субеліта	д) Інтегрована сукупність еліт усіх суспільних сфер, об'єднаних прагненням втілити в життя національну ідею, утверджувати і розвивати національну державу, захищати національні інтереси

7. Соціологія конфлікту не вивчає:

- а) способи подолання та механізми управління конфліктами; б) соціальну природу та сутність конфліктів; в) поведінку окремого індивіда в конфлікті; г) типологію конфліктів та їх класифікацію;

8. Що розуміється під ефективністю управлінських рішень?

а) доцільність управлінських заходів; б) встановлення доходів і затрат від здійснення діяльності; в) визначення результативності управлінських рішень; г) доведення завдань до конкретних виконавців;

Варіант № 9

1. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Методи політологічні теорії середнього рівня, методи політики	а) Філософське обґрунтування природи політики політології, політики
2. Категорії політології	б) Завдання, роль, яку виконують політологічні дослідження
3. Методологічна база політології	в) Сукупність способів здобуття політологічних знань - загальнонаукових, логічних, емпіричних
4. Функції політології	г) Фундаментальні поняття, що відображають найбільш суттєві зв'язки, ознаки політичних явищ, процесів, інститутів

2. Хто перший визначив наступну закономірність: «...невеликі республіки гинуть від зовнішнього ворога, а великі – від внутрішньої болячки, тобто від деспотичного правління, до якого підштовхують великі розміри держави»?

а) І. Кант; б) Н. Макіавеллі; в) Д. Локк; г) Ш.-Л. Монтеск'є д) Т. Гоббс

3. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Державна політика	а) Адміністративно-управлінська діяльність державних установ з метою досягнення національних цілей і задач; цілісна система органів адміністративного апарату, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях з різним ступенем централізації та децентралізації його функцій
2. Бюрократизм	б) Система погоджених відносин між найманими працівниками і працедавцями, здійснюваних за посередництвом держави, що базується на визнанні розбіжності економічних інтересів і права кожної соціальної групи відстоювати власні інтереси в умовах соціального миру через досягнення компромісів, взаєморозуміння і співробітництва
3. Бюрократія	в) Багаторівнева організація державних інституцій, а також осіб, які професійно займаються управлінням
4. Державне управління	г) Сукупність негативних явищ у діяльності апарату управління, певна система викривлених суспільних відносин між управлінцями і рештою населення
5. Соціальне державного управління, спрямована на рулювання	д) Свідома діяльність владних структур та органів партнерство

суспільних відносин; спосіб суспільного врядування, що передбачає вироблення і здійснення політичних курсів і програм економічного, соціального та культурного розвитку

4. З наданих країн вибрати ті, що мають в якості форми державного правління конституційну монархію.

- а) Катар; б) Голландія; в) Саудівська Аравія; г) Франція; д) Іран; е) Італія;
ж) Швеція; з) Іспанія; і) Індія; й) Бельгія

5. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політичне лідерство	а) Механізм формування еліти
2. Рекрутування еліти	б) Обмежене число примусових, ієрархічно ранжованих і функціонально диференційованих груп інтересів
3. Циркуляція еліти	в) Переміщення частини еліти в неелітні групи і приєднання до еліти найбільше здатних і талановитих членів неелітних груп
4. Корпоративізм	г) Функціонування корпорацій під жорстким контролем; держави й у жорстко державних рамках,
5. Бюрократичний корпоративізм	д) Постійний пріоритетний вплив із боку певної особи на все суспільство, політичну організацію або значну соціальну групу

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Нація	а) Державний народ, національна ідентичність якого, формується на підставі громадянства, належності до певної держави, схвалення її найголовніших політичних цінностей
2. Етнічна нація	б) Недомінантна національна або етнічна група, що виявляє почуття солідарності і не може захистити свої інтереси засобами мажоритарної демократії
3. Політична нація	в) Сучасна політична і соціальна спільнота, що базується на культурі, яка поділяється усіма, має етнічні витоки і модерний зміст
4. Національна меншина	г) Народ, джерелом національної ідентичності якого стала етнокультурна окремішність

7. Стратифікаційна система суспільства базується на основі приписних статусів особистості - це:

- а) кастове суспільство у стародавній Індії; б) сучасне індустріальне суспільство;
в) постіндустріальне суспільство; г) первіснообщинне суспільство

8. «Суспільство – це взаємодія людей, яка є продуктом соціальних дій». Кому належить це визначення суспільства?

- а) О. Конту; б) М. Веберу; в) Е. Дюркгейму; г) Аристотелю.

1. Розташувати нижчезазначені методи, що використовує політологія у відповідних строках таблиці:

- а) анкетне опитування; б) культурологічний підхід; в) інституціональний метод; г) метод аналізу та синтезу; д) прогностичний метод.

Загальнонаукові методи	
Методи емпіричних досліджень	
Спеціальні методи політології	

2. Установіть відповідність між підходами до трактування явища влади та наданими їм визначеннями

1. Телеологічний підхід	а) Прагнення до влади - це сублімація пригніченого лібідо, що являє собою підданий трансформації потяг, переважно сексуального характеру
2. Психологічний підхід	б) Первісні імпульси для виникнення влади дає притаманне індивідам прагнення до влади та володіння "політичною енергією".
3. Системний підхід	в) Влада - це система ресурсів за допомогою яких досягаються спільні цілі, це здатність виконувати певні функції на користь соціальної системи в її цілісності
4. Структурно-функціональний підхід	г) Влада - це здатність соціального класу реалізовувати свої специфічні об'єктивні інтереси.
5. Біхейвіористський підхід	д) Влада – це здатність системи забезпечити виконання її елементами взятих на себе обов'язків

3. Кого із перерахованих мислителів вважають авторами плюралістичної концепції демократії?

- а). Гарольд. Ласки; б) Джеймс Менсбридж; в) Вільфредо Парето; г) Роберт Даль; д) Девід Рісмен.; е) Девід Трумен; ж) Крофорд Макферсон.

4. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Корпоративізм	а) Обмежене число примусових, ієрархічно ранжованих і функціонально диференційованих груп інтересів
2. Правляча еліта	б) Цілеспрямований вплив груп інтересів на органи влади з метою реалізації специфічних інтересів
3. Лобізм	в) Неоднорідна соціальна група (або сукупність груп), що займає привілейоване становище в суспільстві
4. Неокорпоративізм	г) Об'єднання індивідів на основі загальних інтересів, що прагнуть вплинути (здійснити тиск) на державні політичні інститути з метою забезпечення прийняття найбільше сприятливих для себе рішень
5. Групи інтересів	д) Демократична система узгодження інтересів, що виражаються крупними фірмами, організаціями, асоціаціями

5. Установіть відповідність між зазначеними функціями засобів масової інформації та їхнім змістом

1. Артикуляційна функція	а) Спонування людей до певних політичних дій
2. Інформаційна функція	б) Отримання і розповсюдження відомостей про політичні події
3. Інтеграційна функція	в) Вираз різних суспільних інтересів

функція

4. Мобілізаційна

г) Об'єднання політичних суб'єктів

функція

5. Освітня функція

д) Надання знань про політику

6. Установіть відповідність між поняттями та їхніми визначеннями

1. Політична функція   а) Опитування населення про приналежність території, соціалізація на якій воно проживає, тій чи іншій державі
2. Політична участь   б) Безпосереднє звернення до виборців для остаточного вирішення певного питання
3. Референдум   в) Процес засвоєння притаманних даному суспільству політичних цінностей, настанов, переконань, що відбувається на протязі становлення та еволюції індивіда як члена політичної спільноти
4. Плебісцит   г) Дії пересічних громадян, які намагаються впливати на прийняття владою політичних рішень або на вибір політичних лідерів
5. Механізм   д) Система правил, що регулюють найважливіші політичного лідерства процеси висунення перших осіб у структури влади і здійснення ними владних повноважень

7. Марксизм в основу типологізації суспільства поклав:

а) писемність; б) головний засіб добування засобів к існуванню; в) ціннісні критерії ; г) засіб виробництва, виробничі відносини, класову структуру.

8. Особистістю в соціології називають

а) людину, яка має соціальний статус; б) характерні риси за якими індивіда виділяють оточуючі; в) соціальну якість, яка формується у людини в процесі включення її в соціальне середовище; г) людину як окремого представника людського роду, тієї чи іншої спільноти.